Digitized by SVOBODA-NEWS.COM

Орган Руського Народного Союза в Америці

СВОБОДА

В лучности сила!

SWOBODA

Рік XVIII. Ню Иорк, Четвер, 20-го Січня 1910. Число 3 Vol. XVIII. New York, N. Y. Thursday, January 20, 1910. No. 3.

Від Головного Уряду Р. Н. Союза в Америці.

Розмет Р. Н. С. за місяць Грудень 1909.

Виплачено запомоги на суму	$8.800.00
Платня головних урядників за Грудень	190.00
Адміністрація Союза за Грудень	273.64
За Бонди Голов. Урядників Р. Н. С.	204.00
Весь розхід виносить	$9,467.64

Розмет платить 10,965 членів на ціле посмертне (кождий по 81 цнт.) і 1569 членів на пів посмертного (кождий по 41 цнт.)

Крім того кождий член платить за орґан „Р. Н. Союза" по 10 центів, на Резервовий Фонд по 2 центи, на Народний Фонд по 1 центі, на Фонд Бідних по 1 центі.

Член на ціле посмертне платить 95 цнт. а на половину посмертного 55 центів.

А. Шаршонь, гол. касієр. *С. Ядловский, гол. секр*

Дм. Капітула, гол. предсід.

В справі орґанізації наших церков.

Коли Русини в Америці не мали епископа, панував великий хаос, нелад по всїх греко-катол. руських парохіях. Не було жадного ладу в церквах в веденю рахунків, в заряді церковним майном, одиниці рядили після свого і своїх партій погляду, а то всьо разом давало причину до розбитя і упадку парохий, до славного американського „виганяня" духовників а дуже часто приходило до кровавих бійок в домах божих, чого в церквах айриських майже нема і не було. Деякі айриські епископи, щоби остаточно мати лад і спокій, жадали від наших людий відданя на себе церкви in trust. Коли люди раді не раді, не маючи сьвященика, або маючи сьвященика без юрисдикції, піддавали ся айриським епископам, то і се також не давало запевненя спокою і ладу, бо все повставала партія, що не хотіла підлягати айриському епископови, видячи в тім певного рода иониженє свого обряду. Нарід ділив ся на дальші парохії або незалежні або впрост шизматицкі (прим. в Пассайк, Н. Дж.)

І сей нарід безвпинно домагав ся свого греко-катол. руського епископа. Пукав довгими лїтами до дверий сьв. Апостольскої столиці а остаточно просьбу єго вислухано і ми дістали Владику в особі Іх Преосьвященьства, Кир Сотера Ортинського. Між греко-катол. Русинами в Америці настала велика радість велике одушевленє і здавало ся, що вже конець усїм мукам і терпіням руського народу в Америці поношеним в обороні свого прегарного обряду якого-треба правду сказати-наш нарід нїколи та за жадну цїну не покине.

Коли Владика приїхав до Ню-Йорку і коли відбула ся перша церковна всенародна конвенція, в доказ тої радости і запевненя спокою ухвалено віддати всї церкви in trust свому епископови. І ось доперва тоді почала ся кириня, кириня не руська, але мадярська; від тепер почало ся безголовє, яке не втихло і до нинї. Мадярські, сиріч „угро-русскі" сьвященики прозвали нашого Владику поляком, що запродав ся Римови — (а з ким-же має тримати греко-катол. епископ, як не з Римом? Чи може з Будапештом?) — що благословив Н. Тайнами (якої Ви віри, угорські сьвященики? Чи у Вас Н. Тайн нема?) — і посипали ся всякі лайки, з початку тихо, по домових конвентиклях а остаточно і публично, в пресї. Владику оскаржено перед народом, що привіз буллю, згубну для нашого обряду, (якої Владика до нинї не оголосив, внїсши протест до Риму від себе, а нарід і духовеньство осібно від себе) — в Римі знов представили Владику, що Він є ворожий католицькій церкві бо не держить ся буллї і т. д. Кертична, підла, огидна робота веде ся до нинї зі сторони угорських сьвящеників, яким фірму дають Угрин-Жаткович & Co.: в сїй борбі навіть викрадає ся приватні листи Владики і використовує ся їх до скарг в Римі, щоби лише позбути ся ненависного „Українця".

Руський нарід з Угорщини, некритичний, прибитий неволею мадярською і иньших опікунів, не уміючи жити своїм народним житєм, яке вже майже викорінене з його серця, в части пішов за тими „водцами" і станув ворожим табором проти Владики і проти народу і сьвящеників, стоячих при своїм епископі. Так нинї стоять справи.

Та не ходить нам о сьвящеників т. з. угро-руских та двох чи трех москвофільских, бо они вже за далеко зайшли в своїй борбі проти Владики і проти церкви, але нам ходить о сам нарід, о нарід руський, отже не мадярський, не московський, але виразно о нарід руський і о греко-катол. руську церков. І про них лишень буде тут бесїда.

Тота часть народу, що стоїть при Владиці, тоті парохії, яких сьвященики дїйствують з юрисдикцією кир Сотера, дає рівнож много до бажаня, бо тоті парохії в великій мірі не є ще належито впорядковані. Чому?

Щоби на се відповісти, то треба наперед знати, що причина невпорядкованя тих усїх парохій, яких сьвященики підлягають нашому Владиці, лежить в несьвідомости народу що-до церковних справ або також в аґітації мадярських і кацапських сьвящеників, щоби показати перед сьвітом і Римом, що не лише Мадяри, але і Русини суть проти греко-катол. руського епископа.

Нарід думає, що коли дасть ся церкву in trust епископови, то народ вже перестав бути властителем тої церкви і церковного майна, що до него вже не має права і що виключним властителем є епископ, який сю церкву може продати, обтяжити довгом і т. д. Се є мильний погляд, а люди, які слухають таких ложних підшептів і їм вірять, не мають понятя про американське право, анї не хочуть добра своєї церкви взагалї, а розвою своєї парохії в особенности. Нарід каже: „Ми будуємо церкву, даємо гроші — то наше!" Се правда. Але коли нарід буде сам, без опіки епископа, без голови, без господаря, то така церков нїколи не буде впорядкована, нїколи в нїй не буде ладу, бо буде і майном і справами церковними рядити кождий тростіст з осібна і кождий парохіянин з осібна і всї нараз, а остаточно чи скорше, чи пізнїйше мусить прийти така церков до упадку. А дім Божий, дім молитви, дім спокою-мира, потребує того сьвятого, Божого спокою. В такій однак церкві спокій не є запевнений, про що нарід дотепер найлучше переконав ся на своїй власній шкірі, на процесах і кишени. Спокій і лад може бути лише в церкві, яка є записана in trust епископови.

F 11

Що то є церков записана in trust епископови?

В нашім краю, чи і в нашій австро-угорській державі, церкви і майно церковне стоїть записане не на народ, але се майно має in trust сама держава. Нарід платить конкуренцію на будову і направу церков і домів церковних, спільно держава і нарід радять над удержанєм тих маєтків, нарід має то в посїданю, нарід каже: „наша церква, наші будинки парохіяльні" — і справді посїдає їх, але під опікою держави т. є. прокураторії скарбу. Без держави, т. є. без прокураторії скарбу не вільно нїчо з церковного майна продати, заставити, обтяжити, заміняти, але і без згоди народу прокураторія скарбу того також сама зробити не може. Властителем є нарід, під опікою держави, яка ґварантує, що церква все буде греко-катол., що держава буде боронити перед нарушенєм її майна і т. д. Нарід хотьби покинув греко-катол. віру, але церкви анї майна не дістане, бо воно є приналежне до греко-катол. парохій, бо так заложено, так фундовано. Так отже є з церквами і майном церковним в нашім старім краю.

А щож в Америці? Американська держава каже так: Ти, чоловіче, визнавай собі віру, яку визнававєсь в твоїм краю, а маєтком церковним ряди так, як сам уважаєш, щоби було добре. Я — каже американська держава твоїм церковним майном опікувати ся не буду, нагляду над ним держати не буду. Зміниш свою віру, чи ти сам, чи твої потомки; мене се не обходить анї менї на тім не залежить — фрі контри! Длятого то, коли часть людий якоїсь парохії перейде на шизму сейчас повстає довголїтний, коштовний процес, який дуже часто виграє більшість, бо сам чартер не все уратує церков. Вкінци чартер може парохія на якім небудь мітинґу змінити. Длятого власне, що в Америці таке державне право, сьв. Церков, дбала про цїлість і ненарушимість майна, о лад і спокій кождої церкви з осібна, бере в правну опіку, т. є. in trust майно церковне, що є згідне з американським правом, а та правна опіка спочиває на епископі і єго наслїдниках по вічні часи. Властителем є нарід а зглядно кождорічні тростіси а опікуном кождочасний епископ. Церква, яка є in trust на епископі не може нїколи дістати ся в руки інновірців, не греко-катол. А Ви-ж будуєте греко-катол. церкви!

Якіж користи для церкви з тої опіки? Така парохія має все доброго сьвященика. Епископ є обовязаний забрати недоброго сьвященика, який би не сповняв належито своїх обовязків в імя загального добра сьв. церкви. Нинї є много сьвящеників, що блукають як планети, йдуть проти епископа — такими сьвящениками, на жаль, жадна парохія не доробить ся. Сьвященик маючи над собою голову, епископа, правного після закона і Божого і людського опікуна, сповняє свої обовязки ревно і совістно, спокійний о завтра, а не лише о нинї. З такої парохії одиниця не „прожене" сьвященика за „нї сїло, нї пало", мусить бути причина, провірена через опікуна — епископа. А вжеж часта зміна сьвященика не причиняє ся до піднесеня парохії, але противно її упадку, а дрібні непорозуміня між народом а сьвящеником можна легко вирівнати при обосторонній вирозумілости, людяности і уступчивости. В церкві in trust на епископа, епископ провірює рахунки церковні, має до того право на основі свого опікуньства, через що не ма непорозумінь і рахунки все в порядку мусять бути. Нераз касієр та председа предложать на річнім мітинґу рахунок такий: prihodok: tylo a tylo; vidavok: tylo a tylo; але хто дав, кілько, хто і за що взяв, не говорять, тай годі дійти. Отсе і початок „троблю". В церкві під епископом мусить бути лад і порядок, сам епископ о те дбає. Така церков є справді греко-катол., бо в нїй головою епископ а сьвященик, як слуга Божий, є предсїдателем в такій церкві — а не сьвіцкий чоловік. Хтож має бути перший в церкві? Чи предсїдатель, сьвіцкий чоловік, чи сьвященик? Отже сьвященикови, як Слузї Божому належить ся в церкві тота почесть. В церкві Христовій, так має бути, але Христос не відмавляє і народови голосу в справі управи добром церковним і на те суть вибирані куратори і тростісти

(Продовженє на сторонї 4-ій.)

Digitized by SVOBODA-NEWS.COM

Мексик чи Канада?

В 48 числі „Свободи“ була поміщена допись о. Івана Велигорського, де Вп. автор звертає увагу на допись добр. Кирилюка про Мексик.

Позаяк „се справа не такого рода, щоби над нею в легким серцем і байдужно мож перейти до порядку денного“ — як пише шановний автор — тому і я заберу голос в сій справі.

Глядячи на положенє фабричного робітника і на положенє фармера — бачимо, що доля послїдного єсть о много гарнїйша. Фармер має лїпше забезпеченє на старість, чи то на випадок якоїсь слабости та в часї усяких промислових кріз.

Кромі сих користий особистих для нас, як нації, кольонїзація має і се великанське значінє, що народ живучи компактно, є охоронений від чужих впливів, отже довше заховує свою національність; вкінци кольонїст відграє більшу ролю в полїтичнім житю краю, де живе, як робітник. Але чому вибирати на кольонїзацію як раз Мексик, а не приміром Канаду?

Вп. автор висловив ся так: „маємо вправдї наші кольонії в Канадї, але вони за далеко і так положені, що не маємо з ними нїякого тїснїйшого контакту“.

Цїкаво-б знати, чим близше є віддалений Мексик від Ню Йорку, Чікаґа або Філядельфії — як Канада? Чи справдї кордон є аж так могучий, що не можна з кольонїстами Канади війти в нїякі тїснїйші зносини?

Хто хоче, най боронить Мексик, про який сам шанов. дописуватель висловив ся, що се є „справдї країна нам незнана...“

Я му говорити тут про Канаду, подаючи факти з житя.

Наш народ зачав кольонїзувати Канаду тому яких найбільше 15 лїт; від того часу по днесь маємо вже много кольонїй в трех провінціях Канади, а іменно в Манїтобі, Саскечеванї та Альбертї.

Наші фармери, котрі матеріяльно стоять дуже добре, вже нинї дійшли навіть і у чужих до певної поваги. А всї вони майже прийшли з голими руками, так що канадийський уряд мусїв роздавати їм муку, картофлю, цукор, каву, чай і иньше даром, щоби охоронити їх від голодової смерти. Але гляньмо нинї на тих бідаків; тисячі ваґонів пшениці виробленої українскими руками йде на сьвітові збіжові ринки. Так наші фармери в „ледоватій“ країнї зрівнали ся з обшарниками в Галичинї, бо много з них вже нинї має по дві три фарми, а навіть є і такі, що мають по шість фарм (960 акрів). В Канадї так земля як і клїмат підійшли зовсїм нашим людям, і тому вони добили ся так скоро красшої долї.

Ось скільки про матеріяльну сторону.

Тепер гляньмо з иншої сторони на кольонїзацію в Канадї.

Наш народ здобув вже собі по школах в Канадї двоязикову сустему, та наше поколїнє учить ся так само добре по англїйськи як і по українськи; нинї маємо в Манїтобі поверх 40 учителїв Українців в таких школах. А се, мабуть, неабиякий здобуток на чужинї. Дальше, маємо нинї два державні, англїйсько-українські семинарі учительські, а кромі сего на matriculation маємо 25 учеників, котрі по кількох вже лїтах стануть лїкарями, адвокатами та учителями по середних школах. А чи в Мексику сего дочекаємо ся?

В полїтичнім житю наш народ відграє немалу ролю в Канадї, бо в многих околицях він при всяких виборах віддає більше голосів, як всї другі народи; кромі сего стати горожанином в Канадї се дуже легка річ, бо по трох лїтах кождий дістає горожанський папір дуже легко, ба навіть ще і до хати прийдуть просити: „стань горожанином, бо твій голос так само добрий як першого лїпшого мілїонера“. Ми вже тепер маємо богато своїх чисто українських громадських рад, як їх зовуть „municipal-ів“ і річ певна, що в коротцї будемо мати і своїх послів в провінціональних парляментах.

Року 1909-го від цьвітня до кінця листопада прибуло в Канаду 71.788 еміґрантів тільки з Злучених Держав шукати щастя на буйних степах. Що більше: в місяци вересни приїздить зі стейту Oklahoma 57 родин (самі амер. фармери) і привозять з собою одного дня один мілїон долярів в золотї.

Всї вони попродали загосподарені фарми своїми батьками і прийшли шукати щастя в краю „ледів“. А чому вони не пішли шукати щастя в Мексику, де вічне тепло, де є дворазові жнива в роцї?

Коли хто хоче більше фактів дізнатись про Канаду я готов служити винятками з урядових статистик.

Анґлійцї сильно аґітують в старій Анґлії за еміґрацією до Канади, (сего року прибуло 50.000). Американські фармерські товариства висилають своїх людий в Канаду, щоби шукали місць для своїх членів. А ми?

Ми глядимо спокійно як сотки нашого народа наражає свое житє в майнах, фабриках, як наше молоде поколїнє гарує по ріжних фекторах, та цїлковито винародовлює ся.

Наш робітник кладе свій запрацьований гріш до чужих банків на 3 процент, коли йому земля канадийська може дати 50 процент від тих самих гроший.

Дотеперішні наші фармері прийшли в Канаду з голими руками, та днесь вони суть панами. А якби виглядали днесь їх фарми, колиб вони були прибули тут хоч з деяким грошем та знанєм анґлїйської мови?

Тому, після моєї гадки, пощо шукати нових місць для кольонїзації; чи не сто разів лїпше булоб зміцнити ті пляцівки, які вже маємо. Я певний, що се вийде тільки на користь і старим поселенцям і новоприбувшим. Коли ми скріпимо сили наших дотеперішних кольоній в Канадї, то і нам і нашим будучим поколїням усьміхає ся як найгарнїйший розвиток, так на поли економічнім як просьвітнім і полїтичнім.

Ся справа мусить бути для нас так само важною як Р. Н. Союз, тов. „Просьвіта“ і т. д. Бо лиш в кольонїзації напа будучність на чужинї.

Може ся справа не прогомонить пусто, але піде під розвагу ширшого загалу — а може і до того дійде, що в короткім часї відбуде ся з'їзд сьвідомих одиниць з Злуч. Держ. і Канади, деб можна як слїд обдумати справу кольонїзації — та за сим може з промінями весняного сонця зачне ся і еміґрація на фарми до Канади...

А може...

Ярослав Кунинський.

ПРОЦЕС

православного ігум. Арсенія

проти менаджера „Свободи“ Кон. Кирчова і її редактора Ант. Цурковського.

(Дальше).

Покликано на сьвідка доказового о. Чаховзова Арсенія; він зізнавав, як слїдує:

Судія: Чи говорите по анґлїйськи? Відп.: Трошки.

П. Ґарван: Може радше хочете зізнавати через товмача? Відп.: Так.

Товмач: Він каже, що радше хоче мати товмача.

Судія: А чи ви його розумієте? Товмач: Так, Сьвітлий Суде.

Допитує п. Ґарван:

Пит.: Отче Арсенїй, кілько маєте лїт? Відп.: (по анґлїйськи): сорок два роки.

Пит.: Відки походите? Відп.: З Росії.

Судія: Лїпше, щоб він говорив по анґлїйськи або по росийськи. Відп. (повторив урядовий товмач, Бернгард): З Росії.

Пит. (через урядового товмача): Чи ви сьвященником гр. кат. церкви? Відп.: Так, росийсько-православної церкви.

Пит.: Се є офіціяльна назва: росийсько-православна церков; і як довго ви сьвященником росийсько-православної церкви? Відп.: Двайцять другий рік, від 1887 р.

Пит.: Чи рукополагані в Росії? Відп.: Так.

Пит.: Коли ви прийшли до Америки? Відп.: В сїчни буде шість лїт.

Пит.: По своїм приїздї до Америки в сїчни, шість роках тому назад, де ви заняли перше місце? Відп.: Моя перша парохія була в Трой, Н. Й.

Пит.: Як довго були ви в Трой, Н. Й.? Відп.: Півтора року.

Пит.: А де ви пішли з Трой, Н. Й.? Відп.: До Мейфільд, Па.

Пит.: Чи ви мали там парохію, чи може були при якім заведеню? Відп.: Я мав парохію.

Пит.: Як довго були ви сьвященником, чи може були ви там парохом? Відп.: Я був парохом церкви.

Пит.: І як довго були ви парохом церкви в Мейфільд, Па. Відп.: Звиш чотири роки.

Пит.: А коли ви покинули Мейфільд, Па., то де пішли? Відп.: Мене післали в червни 1908 р. до Канади.

Пит.: З якою властію? Відп.: Щоби заопікувати ся всїми Росіянами в Канадї.

Пит.: Щоб заопікуватись всїми православними Росіянами в Канадї? Відп.: Всїми православними церквами в Канадї.

Пит.: В котрім дни, в червни, призначено вас на Канаду? Відп.: Мене назначено около 14-го, а я виїхав около 30-го червня.

Пит.: Назначено вас около 14-го червня? Відп.: Так.

Пит.: Чи ваше іменованє проголошено тодї публично? Відп.: Так.

Пит.: Де ви мешкали, як були парохом росийської церкви в Мейфільд, Па.? Відп.: На приходстві в Мейфільд, Па.

Пит.: Чи находив ся там близько монастир? Відп.: Нї. Я його сам будував.

Пит.: Що ви будували? Відп.: Монастир.

Пит.: Де він находив ся? Відп.: В Савт Канаан, Па.

Пит.: Як далеко від Мейфільд, Па.? Відп.: Около десять миль.

Пит.: Чи ви були коли самі в сім монастирі? Відп.: Мене вважали настоятелем сего монастиря і я перебував в нїм від часу до часу через кілька днїв.

Пит.: Но ви нїколи не мешкали в нїм постійно? Відп.: Нї.

Пит.: Чи при сім монастирі було яке заведанє для дїтий? Відп.: Я побудував близько монастиря захоронку для сиріт.

Пит.: Чи монахи, що жили в монастирі, опікувались сею захоронкою; чи така була ціль сего монастиря? Відп.: Так.

Пит.: Як велика була ся захоронка для сиріт? Відп.: Для 16 або 17 дїтий.

Пит.: А як великий був монастир; кілько монахів в нїм було? Відп.: Як часом; тепер є там сім монахів.

Пит.: Чи сї монахи працювали, чи молили ся? Відп.: Вони молять ся кождого рана, а потім ідуть до роботи; они роблять на фармі.

Пит.: Чи ви знаєте Марію Кринїцьку? Відп.: Знаю.

Пит.: Чи вона робила коли в захоронцї, або в монастирі? Відп.: Вона робила в захоронцї.

Пит.: Яке становище занимала вода в захоронцї? Відп.: Вона служила.

Пит.: А чи знаєте ви, або вивідались або може собі затямили день, коли вона станула там на службу? Відп.: Було се відай в маю 1906 р.

Пит.: Відай в маю 1906 р.; а чи знаєте приближно, як довго вона служила в сій охоронцї? Відп.: Аж до жовтня 1906 р.; можливо, що до листопада або до кінця жовтня; не знаю на певно.

Пит.: В тім самім 1906-ім р.? Відп.: Нї.

Пит.: Чи ви знаєте, що стало ся з нею після листопада 1906 р.? Відп.: Вона служила у одного чоловіка, іменем Мендельсон, в Мейфільд, Па.

Пит.: Чи ви пригадуєте собі посьвяченє цминтара в Сімпсон, Па.? Відп.: Пригадую.

Пит.: Чи ви постарали ся о сей цминтар? Відп.: Я мав лише нагляд над ним. Його отворено після сего, як я оснував там церков.

Пит.: А чи тямите, в котрім дни було посьвяченє цминтаря? Відп.: 29. липня, 1906 р.

Пит.: Чи був се цминтар, призначений для православних Росіян? Відп.: Так.

Пит.: По богослуженях в сім дни, чи ви бачились — О, чи в тім часї служила Марія Кринїцька в охоронцї для сиріт? Відп.: Так, служила.

Пит.: Чи була вона на богослуженю разом з иншими слугами тих росийсько-православних заведень? Відп.: Її покликала тодї жінка одного із сьвящеників до помочи в приїманю гостей.

Судія: Де її покликано? Відп.: До Сімпсон, де було посьвячене.

Судія: Там покликано її на богослуженє; чи вона була на богослуженю, чи нї? Відп.: Була.

П. Ґарван: Жінка котрого сьвященика? Відп.: Олекси Богуславського.

Пит.: Коли ви кажете, що її закликали до помочи в приниманю гостей, то розумієте, що закликано її до обслуги? Відп.: Так.

Пит.: Так, не для товариства. Чи по богослуженях на цминтари бачились ви з нею? Відп.: Бачив ся.

Пит.: Чи їхали ви з нею домів? Відп.: Їхав.

Пит.: Як далеко цминтар від монастиря? Відп.: Близько сім миль.

Пит.: Чи було щось злого між вами а Марією Кринїцькою в сім дни? Відп.: Нї.

Пит.: Чи в тім дни мали ви полові зносини з Марією Кринїцькою? Відп.: Нї.

Пит.: Чи Марію Кринїцьку нагнали з монастиря? Відп.: Нї.

Пит.: Чи Марія Кринїцька приходила до вас чотири рази з просьбою, щоб ви взяли її дитину до охоронки і чи у відповідь ви не хотїли навіть звертати уваги на її просьбу, лише сказали їй: „усїх можу приняти, лиш твого нї, бо воно є „відтїль“... Люде потім готові говорити, що в монастири є „бейбишап*!“... Так, чи нї? Подробиць зажадаю від вас опісля. Відп.: Я не казав.

Пит.: Чи ви знаєте сего обж. Кирчова (вказує)? Відп.: Нї, не знаю.

Пит.: Анї сего другого, Цурковського? Відп.: Нї.

Пит.: Чи ви передплачували часопись „Свободу“? Відп.: Я передплачував передше, але тепер нї.

П. Ґарван: Тепер можете ви допитувати.

Допитує п. Снїткін:

Пит.: Коли передплачували ви послїдним разом „Свободу“? Відп.: В 1905. або 1906. роцї.

Пит.: Чи ви не знаєте котрого із сих обжалованих? Відп.: Я бачу їх вперве у своїм житю.

Пит.: Значить, що по раз перший бачите їх в судї? Чи так се розумієте? Відп.: Можливо, що я стрічав ся з ними коли і перше, но я нїколи з ними не говорив.

Пит.: Чи се не правда, отче, що ви стрічались із сими людьми перед тим, заки їх арештовано через ваше обжалованє? Відп.: Не можу сказати сего напевно, але я не знав їх з лиця і нїколи з ними не говорив.

Пит.: Ви зізнали, що походите з Росії; з яких сторін Росії? Відп. З села Охульцї, харківської ґубернії.

Пит.: Харківська ґубернія — се значить правлінє, чи так? І вимавляєть ся його Н-а-р-к-о-в? Відп.: Так.

Пит.: Чи в Росії були ви жонаті? Відп.: Був.

Пит.: Чи мали ви дїти? Відп.: Нї.

Пит.: Чи ви знаєте Мітрофона Білущенка? Відп.: Знаю.

Пит.: Пождїть, доки я добре не вимовлю сего імени М-і-т-р-о-ф-о-н, Мітрофон; а його назвиско є В-і-l-u-s-z-c-z-e-n-k-o. А як довго знаєте його? Відп.: Від сїчня 1908 р.; я повернув з Росії до Мейфільд, Па. і там стрітив ся з ним по раз перший.

Пит.: Значить, вашу відповідь треба так розумїти, що перший раз ви бачились з Мітрофоном Білущенком в сїчни, 1908 р.? Відп.: Так.

---

*) „робітня дїтей“ — прим. перекладача.

Digitized by SVOBODA-NEWS.COM

Пит.: Чи були ви коли в Тироновці, в харківській (Charkowsko) ґуберніі в Росії? Відп.: Ніколи.

Пит.: Можливо, що я не вимовив добре назви. Се Харків. Чи ви були в Харкові? Відп.: Був.

Пит.: Чи ви удержували в Харкові приют для бездомних? Відп.: Так. Не в самім Харкові, але близько міста.

Пит.: Се значить, що ви мали там також і монастир? Відп.: Ні. Я хочу се пояснити. По смерти своєї жінки я вступив до монастиря.

Пит.: Чи ви не женились, від коли зістали монахом? Відп.: Ні.

Пит.: Як довго проживали ви в Харкокі? Відп.: Не в Харкові, але близько Харкова.

Пит.: Най буде, що близько Харкова, то як довго ви там були? Відп.: Яких 13 років.

Пит.: Чи не мали ви сина по своїй жені? Відп.: Ні.

Пит: Ви сказали, що близько сего міста в Росії ви оснували монастир. Як довго стояли ви в лучности з сим монастирем, як ссьте на чужині? Відп.: Я не був з ним в злуді.

Пит.: Чи ви заряджували сим приютом для бездомних? Відп.: Я занимав ся тим заведенєм від 1900 до 1902 р.

Пит.: Чи до него приймали також женщин? Відп.: Сей монастир істнує понад 300 літ.

Пит.: О, я маю на думці приют для бездомних, який ви мали оснувати близко Харкова; чи із сим заведенєм стояли ви в лучности через два роки? Відп.: Се був приют для старців; чи приймали там і женщин? Відп.: Там приймали кождого.

Пит.: Ви, отче, сказали, що ваша перша парохія була в Трой, Н. Й. Відп.: Так.

Пит.: Значить, перша парохія, як прийшли з Росії? Відп.: Так.

Пит.: Чи ви мешкали в Трой в парохіяльнім домі? Відп.: Я мешкав в домі, котрий нанимала громада.

Пит.: Чи мешкали самі? Відп.: Так.

Пит.: Чи ви мали ґаздиню?

П. Ґарван: Протестую.

Судія: Чи се належить також до річи?

П. Снїткін: Я стою при сім, що се належить до річи, Сьвітлий Суде.

Судія: Піддержую протест прокуратора; тепер не переводить ся розправа над характером сего чоловіка.

П. Снїткін: Застерігаю собі право відклику.

Пит.: Чи знали ви женщину, що мешкала в Трой, яка потім прийшла до Мейфільд, і що служила у вас на приходстві в Трой? Відп.: Я не знав; ні.

Пит.: Після вашого попереднього зізнаня, то ви знали Марію Кринїцьку. Відп.: В якім змислї се розумієте?

Пит.: Я не розумію сего в біблійнім змислї; я розумію так, що ви її знали, бо вона там служила; чи не так?

Судія: Та-ж він вже сказав, що її знав.

П. Снїткін: Знаю про се, но я маю право його питати ся.

Відп. (сьвідок): Так.

Судія: Но ви не маєте права повтаряти те саме і марнувати час. Се є стратою часу. Він каже, що він її знав. Йдїть дальше!

П. Снїткін: Я хочу йти дальше у властивий спосіб.

Судія: Ви мусите поступати після вказівок Суду. Ми маємо розбирати тисячі справ в тих судах і ви не можете тут гайнувати часу своєю театральною поставою.

П. Снїткін: Я ніколи й не мислив, щоб мав такий талан, Сьвітлий Суде.

Судія: Так, маєте такий талан. Ви марнуєте більше часу, ніж який инший адвокат в тім суді.

П. Снїткін: Застерігаю собі право відклику проти замітки Сьвітлого Суду.

Судія: Тепер продовжайте. Ви марнуєте час. Йдїть дальше!

Пит.: У всякім разї, ся часть статї, задля якої ви внесли обжалобу, є правдива, именно що ви знали Марію Кринїцьку та що вона служила в сім монастирі, чи так?

П. Ґарван: На те все була вже відповідь.

Відп. (сьвідок): Так.

Пит.: І що вона була присутна на тім благословеню чи посьвяченю цминтара? Відп.: Так.

Пит.: І що ви їхали разом з нею домів тодїшної ночи? Відп.: Так.

Пит.: А чи крім неї були там ще й инші слуги? Відп.: Чи розумієте: в охоронцї для сиріт?

Пит.: Ні, в сім дни на цминтари, як Марія там була.

Відп.: Ні, инших слуг не було.

Пит.: Значить, споміж служниць вона була лише сама, так?

Відп.: Так; з охоронки для сиріт.

Пит.: Чи вона прийшла на цминтар з вами? Відп.: Ні.

Пит.: Чи ви казали їй їхати домів зелїзницею? Відп.: Коли менї дозволять, то я виясню, як се було.

Пит.: Чи ви казали їй їхати домів зелїзницею? Відп.: Ні.

Пит. Чи ви йшли з нею домів пішки, чи їхали? Відп.: Ми їхали.

Пит.: В повозї? Відп.: Візком (buggy).

Пит.: Хто поганяв сим візком? Відп.: Я поганяв.

Пит.: В якім часї ночію ви їхали з нею візком домів? Відп.: Ми їхали з Сімпсон коло 7. або 8. год. вечером.

Пит.: Коли приїхали ви до Мейфільд? Відп.: Ми не їхали до Мейфільд; ми заїхали до монастиря.

Пит.: Де находить ся сей монастир. Відп.: В Савт Канаанї.

Пит.: Кілько миль буде він від цминтаря? Відп.: Близько 7 миль.

Пит.: Чи ви їхали 7 миль лїсом? Відп.: Так.

Пит.: Чи ви знали, що Марія породила дитину?

Відп.: Тодї, як вона породила дитину, я був за відпусткою в Росії.

Пит.: Чи можете сказати, коли се було? Відп.: 4. червня 1907 р.

Пит.: Чи се належить так розуміти, що в сім дни ви були на відпустці? Відп.: Не як раз в сім дни, але в сім часї я виїхав.

Пит.: Чи знаєте, коли вона породила дитину?

П. Ґарван: Він вже зізнав се передше.

П. Снїткін: Він каже, що підчас його виїзду, в червни, 1907 р.

П. Ґарван: Він сказав; 4. червня, 1907 р.

Судія (до сьвідка): Чи знаєте? Відповіджте, так або ні. Відп.: Так.

П. Снїткін: Чи можете сказати нам день? Відп.: Я сказав передше, 4. червня.

Пит. Значить, що вона породила дитину 4-го червня, 1907 р. Відп.: Так.

Пит.: І кажете, що в тім часї ви були за відпусткою в Росії? Відп.: Так.

Пит.: Коли виїхали ви з Мейфільд до Росії? Відп.: Около 14. мая, 1907 р.

Пит.: Чи знаєте, де Марія Криницька мешкала в маю 1907 р.? Відп.: Не можу сказати напевно, но менї здаєть ся, що вона мешкала в домі Мендельсона.

Як довго, отче, знались ви з Мендельсоном? Відп.: Через увесь час мого побуту в Мейфільд, значить, около 4 роки.

Пит.: Чи можете, коли ласка, ще раз нам сказати, в якім часї станула Марія на службу в монастири? Відп.: В маю або червни, 1907 р. або 1906 р.

Пит.: Як довго вона там служила? Відп.: Аж до кінця жовтня або листопада того самого року.

Пит.: Чи вона покинула службу з власної волї, чи її відправили? Відп.: Вона покинула сама, з власної волї. Вона прийшла до мене, зажадала платнї і пішла.

Пит.: Чи ви, отче, бачились з Марією Кринїцькою по оголошеню сеї статї в „Свободі“. Відп.: Так, бачив ся.

Пит.: Де ви з нею бачились? Відп.: На другий день після прочитаня сеї статї я пішов до мирового судії і застав там Марію Кринїцьку. Я хотїв, аби вона присягнула, що се була неправда.

Пит.: О так. Чи Мендельсон є мировим судією? Відп.: Так.

Пит.: Чи се той Мендельсон, у котрого Марія тодї служила? Відп.: Так.

Пит.: І се той Мендельсон, що виготовив запресяжене зізнанє? Відп.: Так.

Пит.: Чи ви знались з Мендельсон-ом чотири роки передтим? Відп.: Я знав, що він живе в Мейфільд, но я ніколи не був у нього аж до сего часу.

Пит.: О, ви сказали, що знались з ним через чотири рски.

Судія.: Він як раз се вияснив.

Пит.: Отче, чи ви знаєте, яке імя дали на хрестї сїй дитинї? Відп.: Так, я довідав ся, повернувши з Росії.

Пит.: Ану, спробуймо. Ви називаєтесь Арсенїй, чи не так? Відп.: Ні, Андрей.

Пит.: Чи ваше імя є Андрей? Відп. Ні, Арсенїй.

Пит.; Чи знаєте, як є по анґлїйськи се імя? Відп.: (розбираючи букви) A-r-s-e-n-y.

Пит.: Чи по анґлїйськи воно не значить тільки, що Андрей? Відп.: Ні.

П. Ґарван: Як є „Andrew“ по росийськи? Відп.: A-n-d-r-e-i.

Судія: Як ви се складаєте? Відп.: A-n-d-r-o-w (по анґлїйськи).

П. Ґарван: Чи воно так, пане товмачу?

Товмач: Властивий спосіб, як воно вимавляєть ся, повинно бути A-n-d-r-e-i.

П. Ґарван: І воно що иншого, як Арсенїй? Товмач: О, так.

П. Снїткін: Чи ви знали, коли ся дитина померла? Відп.: Ні, я був тодї в Канадї.

Пит.: Де ви тепер маєте місце? Відп.: Я належу тепер до Канади, но я перебуваю тут три місяцї задля сего процесу.

Пит.: Значить, ви приналежете до Канади, куди вас післали? Відп.: Я належу до американської місії.

Пит.: В Канадї? Відп.: Ні, тут.

Судія: Чи вас призначено до Канади? Від.: Так.

П. Ґарван: Чи Канада і З'єдинені Держави належать до тої самої місії? Відп.: Так.

П. Снїткін: Чи ви внесли до найвисшого Суду позов о відшкодованє? Відп.: Се справа моїх адвокатів. Я не знаю про се нїчого.

Пит.: Чи ви підписали своє імя на позві до найвисшого Суду? Відп.: Так.

Пит.: Чи ви знали зміст позву, що ви його підписали? Відп.: Я положив своє імя на тім самім документї.

Пит.: Чи ви читали сей позов перед тим, заки його підписали? Відп.: Читав.

Пит.: Чи читали по анґлїйськи? Відп.: Менї його переклали.

Пит.: Чи внесена вами справа не була ще на деннім порядку? Відп.: Се належить до моїх адвокатів. Я нїчого про се не знаю.

П. Ґарван: Я добавлю, що його не розбирано.

П. Снїткін: Ні, ні, Я хочу, щоб він сам відповів.

Пит.: Чи не знаєте, отче, що в найвиспім Суді не розбирали ще доси вашої справи, в якій виступаєте яко позовник, і яку ви внесли о відшкодованє в сумі 25 тисяч долярів? Відп.: Я не можу сего сказати, бо те все залежить від моїх адвокатів.

Судія: Скажіть о скільки знаєте, чи переводили розправу, чи ні? Відп.: Правдоподібно, що ні.

Судія: Чи ви були вже коли в суді? Відп.: Ні.

П. Ґарван: Він не знає, чи повинен бути в суді чи ні, Сьвітлий Суде.

П. Снїткін: Ви були, отче, парохом в Мейфільд чи так? Відп.: Так, був.

Пит.: І були ви настоятелем монастиря в Савт Канаанї? Відп.: Так.

Пит.: До якого часу були ви парохом і настоятелем сего монастиря? Відп.: Аж до червня, коли мене перенесено до Канади.

Пит.: До червня 1908 р.? Відп.: Так.

Пит.: Чи ви були змушені зречи ся парохії в Мейфільд?

Судія: Тут нема жадного доказу, щоб він зрік ся взагалї. Відп. (сьвідок): Ні, навпаки, се було піднесенєм мене на висше становище.

Пит.: Чи ви читали сю часть вашого позву до Найвисшого Суду, де кажеть ся, що ви були принесені зречи ся парохії в Мейфільд і настоятельства монастиря в Савт Канаанї, Па.? Відп.: Менї так її переклали...

П. Снїткін: Ні, я хочу знати, чи він так зізнав.

Судія: Позвольте йому відповісти на се питанє а коли відповідь невмістна, то зможете поставити внесок, щоб її зчеркнути з протоколу. Дайте нам відповідь.

Товмач: Він так каже...

Судія: Дайте нам його відповідь.

Товмач (продовжаючи): Менї так її переклали, а я хочу сказати, що мене обезчещено в очах народа — от що.

П. Снїткін: Я домагаюсь, щоб сей позов був тут предложений; я доручив візване правним заступникам сьвідка, но вони його не послухали. Я не можу дальше допитувати, доки не буде предложений позов, на якім є підпис сьвідка; сей позов я хочу навести на доказ.

П. Ґарван: О, менї здаєть ся, що він тут є. Адвоката нема в судовій сали, бо він як сьвідок не може тут находитись. Коли се, що находить ся у вас, є відписом позву, то я не маю нїчого проти нього. А як би там зайшла якась похибка, то можем її поправити.

П. Снїткін: Значить, що обжаловуюча сторона годить ся на такий протокол, що сьвідок присягав на позов до Найвисшого Суду в Ню-Йорку і підписав на нїм своє імя. Сей позов має заголовок: „Арсенїй Чаховзов, позовник проти „Руської видавничої Спілки і Контори виміни“ (Ruthenian Printing & Exchange Company), проти „Руско-Народного Союза в Америці“ і проти „Константина Кирчова і Антона Цурковського.“

П. Ґарван: О, ні. Я годжу ся, що він заприсягав позов, але противлюсь сему, щоб із сего позву можна снувати якісь заключеня. Він (оборонець) запитував ся про се, що сьвідок ствердив присягою. Се є річ великої ваги; його обовязують лиш його відповіди.

П. Снїткін: В процесї о обиду чести другорядна річ стаєть ся головною річею.

П. Ґарван: То що станеть ся з головною річею, яку ми тут розбираємо?

П. Снїткін: Другорядна річ стаєть ся головною річею і се є причина, длячого зізнаня допускають ся в значно ширшім обсмі, чого нема при других розправах.

Судія: Се може мати місце в цивільнім процесї. Я позволив вам допитувати так, як ви се чинете, лиш тому, бо таке допитуванє може подати в сумнів вірогідність сего сьвідка.

П. Снїткін: Се як раз є моєю цїлею, коли я ставлю сї питаня. Я маю право показати, що зізнанє, зложене під присягою в иншім часї, можливо, що й в добрій вірі, є перекручене.

П. Ґарван: О, як так, то я годжусь. Читайте позов.

П. Снїткін: Чи вам, отче, не читали сеї частини вашого цивільного позву, внесеного до найвисшого Суду, якого ще не розбирано і в якім між иншим сказано, „що ви були змушені зрезиґнувати яко парох в Мейфільд, Па. і усунутись як настоятель монастиря в Савт Канаанї, Па., та що потім ви не могли дістати лїпшої духовної посади, лише невеличку парохію в пустій і далекій околици?“ Відп.: Менї переклали сю скаргу так, як я се заявив у своїм заприсяжнім зізнаню, именно, що колиб я дїйсно провинив ся в сім, то я не був би варт занимати якусь красшу посаду яко сьвященик.

Пит.: Чи можу вас просити, щоб ви вказали Судови і присяглим на якесь місце сего позву, де булоб се сказано?

П. Ґарван: Я позваляю, щоб сей позов зазначити на доказ для оборони.

П. Снїткін: Добре. Я предкладаю її на доказ.

(Зазначено залучник A для оборони).

Пит.: Чи ви знаєте Гаррого Нїдля, адвоката з Олифанту? Відп.: Коли він є низький ростом, то менї здаєть ся, що я його знаю.

Пит.: Чи ви знаєте Евгенія Василенка, що мешкає в Алден Стейшин, повіт Люцерн, в Пенсильвенії? Відп.: Ні, не знаю.

Судія до товмача: Скажіть нам всьо, що він говорить.

Товмач: Він повторив імя по анґлїйськи.

Судія: Повторіть всьо, що він сказав.

П. Снїткін: Його імя є Евгенїй, а назвиско Василенко; чи ви його знаєте? Відп.: Я його не знаю.

Пит.: Чи ви знали коли про се, що Марія Кринїцька ходила до Митрофана Білущенка в Олифанті?

П. Ґарван: Чи він знав се особисто? Чи він був там і видів?

Пит. (дальше): Чи ви знали се особисто, що вона ходила з дитиною до Мітрофана, — яке-б там і не було його назвиско? Відп.: Сего я не знав.

Пит.: Коли ви перший раз довідались, що вона була у Білущенка з дитиною?

П. Ґарван: Спротивляюсь, бо се значить підсувати конклюзію; він нїчого про се не сказав.

(Продовженє на стор. 5-ій).

Digitized by SVOBODA-NEWS.COM

„SWOBODA"
(LIBERTY)
The Ruthenian Weekly
184 Hudson Str.,
Published every Thursday at 184 Hudson St., New York, N. Y.

Published by
The Little Russian Nat'l Union of America.

Established 1893.

REV. P. PONIATYSHYN,
Superintendent
Box 112, Elizabeth, N. J.
адреса мешкання:
326 Rose Hill Place,
ELIZABETH, N. J.

ANTH. CURKOWSKYJ,
editor
184 Hudson Str.,
NEW YORK, N. Y.

K. KIRCZOW,
manager,
NEW YORK, N. Y.

Terms: Two dollars a year.

Advertising rates furnished on application.

Entered as second-class matter December 21, 1906, at the Post Office at New York, N. Y. under the Act of Congress of March 3, 1879.

„Свобода"
часопись для руського народа в Америці і орган „Р. Н. Союза". виходить що тижня в четвер і коштує:
в Америці на 12 місяців $2.00
до стар. краю на 12 місяців $2.00
в Америці на 6 місяців $1.00

Оплачувати газету треба всегда з гори.

Гроші треба посилати в реджістрованім листі, або через експресовий, або почтовий money order (мові ордер). Money order то є карточку, котру дістанете від почтара або агента на експресовім офисі, пішліть нам бо без того ми не годні гроший дістати.

Адрес:
„SVOBODA"
184 Hudson St., New York, N. Y.
Телєфон 7074 Spring.

Дописи просить ся писати лишень на одній стороні картки Дописи непригожі до друку ищить ся, наколи з гори не було назначено, що жадає ся її звороту і не було залучено марок на зворот.

Від Тов. „Просьвіта."
До відомости інтересованим.

1. Товариство „Просьвіта" основане дня 15-го вересня 1909 р. на вічу в Філядельфії, розпочало свою активну дїяльність з січнем 1910 р.

2. Задачею Тов. „Просьвіта" есть: піднести народ наш під зглядом науково-просьвітним і культурно-економічним та запевнити йому національне житє-бутє на отсій чужині.

3. Членом сього Товариства може бути кождий, без ріжниці стану, віку і пола, єсли тільки повинуватись буде точно статутам і приписам сьої орґанїзації.

4. Члени тов. „Просьвіта" дїлять ся: на членів почесних, спомагаючих, звичайних безпосередних (самостійних) і звичайних посередних (віддїлових).

5. Членом почесним може стати ся, хто визнатнїйше заслужить ся для орґанїзації: членом спомагаючим стаєсь, хто добровільно підпомагає сю орґанїзацію яким-небудь способом під зглядом матеріяльним.

Права і обовязки для сих членів назначені подрібно в статутах Товариства.

6. Членом звичайним безпосередним або самостійним стає ся кожда людина, яка платити-ме приписану членську вплату $1.20 річно і то найменьше піврічними ратами (60 ц.) з гори. За се отримає такий член кождого місяця книжочку з видавництва „Просьвіти," а також буде в праві користати з иньших прав і добродїйств, яких просьвіта удїляти-ме своїм членам.

7. Членом звичайним посередним або віддїловим, стаєсь той, хто в гуртї, з другими як Віддїл (найменьше 10 осіб) приступає в члени Тов. „Просьвіта." Такі віддїлові члени мають платити до фонду „Просьвіти" по 5 ц. місячно.

За се постарає ся Тов. „Просьвіта" для їх Віддїлу о можливі у них розсадники просьвіти, як читальня і школа анальфабетів; заосмотрить їх в потрібні средства просьвітні, як книжки і часописи; подбає о рух та розвій національно-патріотичного і культурно-просьвітного житя в їх Віддїлі, помагаючи їм в устроюваню віч, зборів, сходин, вечерниць, відчитів, представлень, товариських забав і т. п. патріотичних і самопросьвітних нагод.

При кождім Віддїлі має отворити ся читальня, тож належить постарати ся о який хотьби найменьший льокаль, а при виборі місцевого уряду узгляднити вибір бібліотекаря та господаря, а де можливо то й діріґента до провадженя сьпіву хорального і режисера до веденя аматорських представлень.

8. Кождий член Тов. „Просьвіта" повинен мати відзнаку, статут і грамоту членську Товариства, що стоїть разом $1.00.

9. Вписового не платять члени жадного; однак лишаєсь свобідну волю поодиноким членам жертвувати де-що по змозї на річ фонду Товариства „Просьвіта."

10. Всї письма, як також вплати грошеві належить засилати на адресу:

„PROSWITA"
821 N. Franklin Str., Philadelphia, Pa.

Подаючи отсї повисші точки до відома всїм інтересованим, просить ся Вп. Родимців, щоби не зволїкали, а як найскорше і як найчисленнїйше зголошувались в члени „Просьвіти," бо тодї тільки зможе „Просьвіта" сповняти свою велику, сьвяту, а вельми тяжку задачу.

Philadelphia, січень 1910.

Видїл.

Відозва.

БРАТЯ ГАЛИЧАНИ!

Дня 23-го Січня 1910 р. о годинї 1-шій по пол. відбуде ся в гали Union Hall, N. Wyoming St., Hazleton, Pa. Мітинґ Русинів-Галичан в справі нашої церкви.

В Hazleton-ї і околици єсть нас богато, а ми не маємо доси своєї церкви, деби ми чули ся свої, — не маємо свого сьвященика, котрий би нас знав і розумів. Тепер в часї Богослуженя все чуємо в церкві і коло церкви лайку на Галичан, на наших сьвящеників, на нашого Епископа!

Досить вже нам того!

Честь жадає від нас, абисьмо постарали ся о нашу питому церков, о свого сьвященика. Складаємо що місяця гроші, отже і повинні ми мати за них що наше, а не бути все неначе в комірнім у чужих.

Братя Галичани! Зберіть ся на мітинґ 23-го с. м. а порадимо ся в тій справі і заберемо ся до дїла. За наші гроші будемо господарювати в нашій власній хатї!

Нижше підписаний комітет запрашає Вас всїх Галичан зібрати ся на мітинґ дня 23. січня 1910 р. в гали Union Hall, N. Wyoming St., Hazleton, Pa., о годинї 1-шій по обідї.

Приходїть Братя і Сестри, бо єсли тепер не порозумїємо ся, то пропадемо і хиба вічно будемо наражені на сьміхи, на визиски!

Разом, отже до сьвятого дїла!

За Комітет:
Тео. Поливка, предс.,
Ст. Біндас, секр.,
А. Романчак, кас.
О. Шараварко, Hazleton, Pa.
Й. Лесюк, Hazleton, Pa.
А. Капустинський, Crystal Bridge, Pa.
М. Василь, Harwood, Pa.
Тео. Палагнюк, Lattemer, Pa.

1909-ий рік в міжнародній полїтицї.

1609-ий рік був дуже обильний в події сьвітового полїтичного значіня, з котрих чимало перейде на старінки історії. Кристалїзаційними осередними точками, біля яких ґрупували ся сї події, були дві квестії, що опановують тепер усе міжнародне полїтичне житє, а саме суперництво Анґлії та Німеччини о панованє над Океанами, а відтак борба Австро-Угорщини з Росією о рішаючі впливи на балканськім півострові. Третим явищем, яке прийшло майже зовсїм не ожидано і незалежно від моментів біжучої полїтики, є великий культурно-полїтичний рух серед народів музулманського сьвіта та полїтичне відродженє або так званий ренесанс азійського сходу, поява, якої наслїдки розтягають ся не на оден, але на десятки а навіть сотки лїт, і яка згодом довести може до цїлковитого перестрою міжнародних відносин обох найблизше інтересованих частий сьвіта: Азії та Европи.

Зачнемо від двох основних квестій: антаґонїзму німецько-анґлїйського та спору австро-росийського о Балкан.

Антаґонїзм між Анґлїєю (чи-то Велико-Британією) і Німеччиною вибухнув єще в р. 1890 в часї бурської війни, але істнував вже й давнїйше, а його причини криють ся в змаганях о всевладу обох сих держав над „океанами". В руках Анґлії спочиває тепер більша половина усеї сьвітової торговлї, якої боронить анґлїйська воєнна фльота, перша в Европі, а навіть на цїлій кули земній. Німеччина, не маючи для продажи своїх товарів відповідних місць торгових в кольоніях, намагаєть ся найти собі вигідні торги в усїх частях сьвіта, особливо в Азії, але тут напотикає на Велико-Британію, яка наче той поліп загарбала в свої руки великанські простори землї а при помочи своєї торговельної фльоти стоїть змаганям німецьким всюди на перешкоді. Тому-то до борби між Анґлією і Німеччиною мусить прийти скорше чи пізнїйше і се розуміють дуже добре обі інтересовані сторони. Анґлія працює всїми силами над тим, щоб з одного боку на міжнародній полїтичній шахівници Німеччину окружити та з'ізолювати, а з другого боку стараєть ся щоб свою воєнну фльоту поставити через будову нових кораблїв на недосяжній висотї. І обі згадані цїли переводила Анґлія в минувшім роцї з усею консеквенцією та може повеличати ся на тім поли зовсїм поважними успіхами.

В переводженю плянів що-до з'ізольованя Німеччини дуже понадобив ся Анґлії зворот в полїтиці Росії, який послїдував після роснийсько-японської війни. Росія, що по берлїнськім трактатї звернула всї свої полїтичні заходи на азійський Схід, починає по розгромі під Цушимою і Мукденом побивати ся в першій лїнії о скріпленє своїх впливів на балканськім півострові тай загалом в Европі, розумїючи, що тільки сильна позиція в Европі може звернути її після невдач на Сходї її давнїйше високодержавне становище. Отже Анґлія використовує сей зворот росийської дипльоматії та в порозуминю з р. 1907 розділює ся з Росією полїтичними впливами в Азії і доводить вкінци до того, що Росія, занепокоєна плянами Австро-Угорщини що до будови нової зелїзниці на балканськім півострові, на з'їздї в Ревли нереходить на сторону Анґлії проти тридержавного союза. Так повстає побіч „тридержавного союза" так зване „тридержавне порозуминє" Франції, Анґлії та Росії, яке доповняєть ся відтак єще — що-до балканської справи — тихим співдїланєм Італії. Факти, які супроводили сю переміну в міжнародній конфіґурації держав, надто відомі, щоб над ними тут довше розводити ся. Австро-Угорщина, користаючи з хвилевого ослабленя Росії після японської війни, проголошує найперш плян будови нової зелїзниці на шляху Відень-Ґрац-Сараєво-Білгород-Митровиця-Уескіб-Сальоніки, а відтак довершує дефінїтивної анексії Босни й Герцеґовини — Росія відновляє на ново славянський прапор під назвою „неослявізму", щоб зробити Австро-Угорщину, зашаховуючи її від середини, до всякої рішучої акції неможливою, а відтак коли Австро-Угорщина заанектувала Босну й Герцеґовину, висуває проти неї Сербію та оспорює важність анексії відкликом до держав, котрі підписали берлїнський трактат. Дипльоматична борба між Австро-Угорщиною а Росією переміняєть ся поволи в борбу „тридержавного союза" з державами „тридержавного порозуминя". Борба ся кінчить ся однак на разї виграною Австро-Угорщини, а се з двох причин: раз тому, що Австро-Угорщина, приперта до стїни „тридержавним порозумінєм" мирить ся за цїну 55 міл. корон з Туреччиною і одержує тим самим свобідну руку на Балканї, а відтак з тої причини, що в оборонї престіжу тридержавного союза цїсар Вільгельм II. загрозив на случай війни між Австро-Угорщиною а Сербією безпроволочним походом німецької армії на Варшаву. (Д. б.)

В справі орґанїзації наших церков.

(Продовженє зі сторони 1-ої.)

для церкви. В церкві шизматицкій в Росії предсїдателем церкви є ґенерал, чоловік сьвіцкий, але то церква ложна, не греко-катол., а шизматицка. А миж не шизматики, ми греко-католики. В церкві під епископом провадить рахунки урядник вибраний через нарід і сьвященик. Один другого контролює, а кромі того вибрані контрольори переґлядають кілька разів в році книжки касові. В церкві під епископом, вірні дїйстно повинують ся йому, як свому голові, так як се є в старім краю. Деякі парохії думають, що коли заплатять катедратікум, то вже підлягають епископови; а тим часом се так не є, бо підлягають кільком одиницям, які своїми впливами суть епископами для порохії. Епископа хотять і люблять для паради, для гонору, але не для того, що так Христос хотїв, що так каже сьв. церков

Де церква не під епископом, там ладу бути не може. Самі церковні урядники звичайно між собою жеруть ся, а коли суть в єдности, то становлять клїку дуже часто шкідну для розвою церкви. Не все трапить ся чоловік щиро відданий для добра своєї церкви. Контролї над рахунками або не ма жадної, або лиха, що ніколи не можна знати приходів і розходів церковних. Кождий в церкві хоче рядити і розказувати. Нераз предсїдатель розказує сьвященикови, що і як має правити, як має кадити, як має сьпівати, як має говорити проповідь, а бували випадки, що предсєда контролював Н. Тайни, чи Ісус Христос не утїк вже з їх церкви — аж страшно подумати! Епископ має право з такої парохії забрати сьвященика, перенести, а опорного і суспендовати. Но і скажіть самі, чи такі церкви, то греко-католицкі? Такого ладу то і в жидівських божницях не ма, як не раз в наших ніби греко-катол. руских церквах в Америці.

Наша руська церков в Америці переживає тепер найтяжші хвилї в борбі о своє істнованє. Ми не побідимо одинцем ходячи, тільки спільними силами, нарід разом з своїм Владикою на чолї. Ми будемо тогдї сильні, коли і наш Владика буде сильний. Без Владики пропадемо на певно, а з Владикою побідимо на певно. Дотепер около 50 церков греко-катол. руських піддало ся in trust Владицї. А деж решта? Чи Ви, братя, не хочете ладу, спокою і порядку? Сьвященики з Угор, які суть мадярами — кромі кількох — кують полїтику мадярську і хотїлиби і наш руський нарід з Галичини і Угор загорнути під свою команду, виступають проти нашого руського епископа, уживають всяких клевет, очернень, щоби ратувати полїтику мадярську, а перед народом говорять: „угро-рускую"! Згуртуймо ся всї около нашого Владики, який вже третий рік рядить справами нашої церкви, якого ми пізнали як щиро привязаного до нашого обряду люблячого свій нарід, рвучого ся до праці всїма силами для добра народу. Скріпім становиско нашого Владики на тій чужинї, в тім морю ріжних народів, а станемо сильні і крінкі і на поли церковнім і народнім. Нинї нам Поляки, Словаки, Литвини і иньші народи завидують нашого епископа — ми, Русини, не умїємо Його належно ушанувати і поперти. Нехай Мадяри старають ся о мадярського епископа, але для Мадярів. Ми їм того не боронимо, противно сприяємо їм в тій справі, але скажемо виразно, не двозначно: Проч з опікою над народом руським, нарід руський греко-катол. має свого епископа. Ти народе руський, всї руські греко-катол. парохії, скуйте ся сильним звеном, заведіть лад в своїх парохіях під опікою Іх Преосьвященьства кир Сотера а будемо сильні і могучі і не скоро засьпіває ворон над ногибелею нашої церкви і нашого народу в Америці.

К.

Digitized by SVOBODA-NEWS.COM

НОВИНКИ.

КАЛЕНДАР.

Січень.

20	Ч	Собор І. Хр.
21	П	Георгія, Еміл.
22	С	Полієвкта
23	Н	По. Богояв.
24	П	† Теодозия Т. пр.
25	В	Татіяни, Евпр.
26	С	Єрмила і Страт.

— Обуренє населеня Злучених Держав проти страшної дорожнї спричиненої усякими тростами прибирає конкретний вид Рух антітростовий стоїть доперва в перших починах, а однак вже в богато містах почато бойкотувати мясо. Трости спричинили, що протягом послїдних 5 лїт усї споживчі артикули подорожіли о 40 процент підчас коли фармери і продуценти не одержують нї цента більше: весь зиск гине в кишени тростів. І тому не дивниця, що обуренє є загальне і нарід почав бойкотувати тростові вироби. Почин дало місто Клївленд, О. де 18-го с. м. кількасот тисяч робітників підписало деклярації протягом 30 днів не купити нї куска мяса аж доки трост не знижить цїни. В місцевости Steubenville, О. в наслїдок бойкоту всї бучернї замкнені. Часописи суть переповнені звітами з усїх сторін Америки що аж дїйсно приходить радїти, що наконець народ починає кидати дотеперішню свою баранячо-терпеливо натуру в виду здирств тросту. Справа бойкоту тростового мяса здаєть ся така, що хиба злишні суть всякі накликуваня з нашої сторони. Кождий здаєть ся, відчуває се найлїпше на своїй власній шкірі.

— Як доносить „Канад. Фармер" то Українцї в Канадї кромі гарних прояв духового і національного житя можуть повеличати ся ще і поступом на поли економічнім. І так у містї Віннїпеґу, кромі богатьох крамниць розкинених по всїх усюдах від пару тижнїв пишає ся на улици Меґнус мурована камяниця з написею: „Руська Торговельна Спілка". Властителями є трьох Українцїв: Ю. Ситник, А. Слїпченко і Паньків.

— Сповнюванє пятої заповіди — протизаконне. Так рішив карний сут в Празї в ось-якій справі: Парібки з Росбодова в Чехах ішли дня 19. мая с. р. до військової бранки в Кладнї. Ішли чвірками і несли попереду таблицю з написом: „Не убий!" Инші несли знаки з цифрою 5, що натякала на пяту заповідь Божу. По асентерунку парібок Володислав Стрнад сказав перед присягою: „Я присягаю, що не буду нїкого убивати". Наслїдок був такий що Стрнада і трох инших, що йшли в першій чвірцї потягнено до судової відповідальности за провину проти публичного порядку і спокою після § 305 к. з., бо порядний чоловік повинен бути за убиванєм. Карний суд в Празї засудив Стрнада на шість тижнїв, а трьох инших на чотири тижнї арешту.

— Зміна наслїдства на бельґійськім престолї наступила серед вельми прихильних обставин. Серця всїх підданих бють для нового короля Альберта І., а навіть вороги монархічного устрою мусїли ухилити голови з огляду на так велику популярність. Соціяльні демократи і радикали покинули з огляду на велику симпатію, якою загально тїшить ся новий король, свою думку, щоби з нагоди зміни престолонаслїдства поставити в парляментї внесенє в справі знесеня монархії. Провідник радикальних републиканів Янзон удав ся навіть до королївської палати, щоби королеви зложити співчутє.

Також в королївскій родинї, яка була між собою вельми поріжнена, старає ся новий король довести до згоди, а се зробило на населенє вельми корисне вражінє.

— Що чувати з росийсько-японською війною? Росія заперечує тому, наче би заносило ся на нову війну з Япанїєю. Тимчасом Япанїя не лиш сама готовить ся до того, щоби виперти Росію цїлком з далекого сходу, але намовляє ще до того Хінцїв. Послїдними часами Япанїя заключила з Хінами союз, тай як би тепер прийшло до війни, то Япанцям підуть на поміч Хінцї, котрих є 400 мілїонів! А хто знає, чи Хінцї самі ще перед Япанїєю не розпічнуть війни з Росією, бо Росія нарушує їх. Росія має в хінській Манджурії свою зелїзницю. За се після умови з Хінами має вона стягати собі податки з усїх хінських сїл, положених при шляху тої зелїзницї. Тепер же Росія почала стягати зелїзничий податок і з міст хінських, хоч до сего не має права. Проти сему хінське правительство запротестувало і з того може вийти кепско для Росії.

— Число учеників в українських ґімназіях в Галичинї з початком сего шкільного року виносило: у Львові в головнім заведеню 723, в філїї 589, в Перемишлї 894, в Коломії 802, в Тернополї 683, в Станиславові (5 кляс) 336, в Вижницї (2 кляси) 285; разом 4.312. В польсько-руських паралєльках в Бережанах було в 5 клясах 176 учеників, а в Стрию в 3 клясах 124. В нїмецько-руських паралєльках в Чернївцях (8 кляс) було 467, а в Кіцманї (6 кляс) 343 учеників. В приватних українських ґімназіях було: в дївочій СС. Василянок (4 кляси) 110, в Рогатинї (3 кляси) 167, в Яворові (2 кляси) 91, в Городенцї (1 кляса) 39 учеників. На ґімназіяльних курсах було в Копичинцях (2 кляси) 72, в Галичи (1 кляса) 15, а в Куткорі (1 кляса) 9.

— Запотребованє собачого мяса в Нїмеччинї. В Нїмеччинї споживають люди, особливо бідні робітники, собаче мясо, бо волове, або яке инше дуже дороге. Є там отже окремі різнї собачі і ятки з собачим мясом. Коли пес є призначений на заріз, оглядає єго ветеринар, чи здоровий. В 1908 роцї в Нїмеччинї зарізали 6 тисяч 805 собак. Найбільше спотребовано собачого мяса Саксонії, бо 3682 штук. Се велике запотребованє було в фабричних округах Липска і Хемнїц. В Прусах найбільше собак убивають на мясо в округах Бреслявскім, Опельнскім, Лїґнїцкім і в Ерфуртскім. В Берлїнї була зголошена лиш одна собака до зарізу. Найбільше мяса спотрібовують в місяцях грудни, сїчни і в лютім. Крім того убивають чимало собак на мясо без зголошеня у ветеринарів; число їх перевисшає річно 10 тисяч.

— Тканини з павутини. Шовк витворюваний гусеницями мотиля, т. зв. шовкової пряхи, представляє витвір працї желез (залїзок), який по виходї їз тїла її твердне на воздусї, одержуючи при тім значну силу і трівкість. Павутина вийшним виглядом зовсїм подібна до шовку, а внутрішний склад одного, як і другого витвору під зглядом хемічним становить майже одно і те саме. На парижскій виставі в 1900 р. між иньшим була виставлена матерія, виткана з павутини великого павука, котрий проживає на деревах Мадаґаскару, в місцевостях близьких містам, приміром в старих королївских садах Теперіфи. Французкий сьвященик Cambone робив дослїди над тими павуками, котрі науково зовуть ся Nephila madagascariensis, в цїли вияснення питаня о скілько павутина їх пригожа може бути на виріб тканини. Дослїди увінчались знаменитим успіхом. Творячи павутину, павук випускає за кождим разом від 150 до 600 метрів ниточки. Протягом місяця можна єго змусити до витвореня нитки 5 до 6 разів, після чого павук гине. Павутина того павука має гарну жовту краску з оранжевим відтїнком. Опираючись на тих дослїдах, можна надїятись, що з часом одержимо нові роди тканини — із павутини, котрі, що до легкости, краси і трівкости може навіть будуть і лїпші від шовку.

— Австрійський консуль для Віннїпеґу. З причини масової еміґрації і чим раз то все побільшуючого ся числа австрійських еміґрантів в західній Канадї, австрійське правительство постановило утворити у Віннїпеґу новий консулят на Манїтобу, Саскачеван, Альберту і Бритіш Колюмбію. Новий консулят утворить ся там з початком 1910 року а др. Швіґель, австро-угор. консуль в Монтреалю є власне назначений для Віннїпеґу.

— Смерть в розтопленій стали. Страшною смертю згинув робітник Цїсельський у фабрицї литої сталї в Ессен в Нїмеччинї. В хвили, коли витягнули посудину з розтопленою сталею з огню, щоби її вилити в отвір до виливаня, урвав ся ланц від крану на котрім висїла посудина а спадаючи вхопила з собою і згаданого робітника, на котрого вилила ся вся сталь і він в одній хвилї згорів майже без слїду. Нещасливий полишив шестеро дрібних дїточок.

— До чого веде незнанє „рідної" мови? Бідні ті наші „русскіе" (кацапи). Більше як 50 лїт учать ся своєї „рідної" мови і дотепер її ще не знають. А до чого се веде, найкращим показчиком сам „Галичанинъ" найбільший дневник кацапів в Галичинї. В 261 ч., в новинцї п. з. „Отъ Устрикъ дольныхъ" — читаємо між иншими „но кто есть еще тутъ изъ нашихъ, совокупляймось всѣ..." Ми не сумнїваємо ся, що бідний „Галичанинъ" не хоче того, що написав, а ся неморальна пропозиція вийшла тільки із-за незнаня „русскої" мови. Бо хто знає справдї „русску" мову, тому всякі коментарі злишні.

— Там, де всї иньші средства заводять, приносить все ще полекшу Котвовий Pain Expeller Ріхтера. Він представляє собою вершок лїкарської науки нинїшних днїв як зовнїшне средство на ревматизм, невральґію і т. п. Цїна фляшочки 25 і 50 центів.

— Оголошений на иньшім місци нашої часописи баль в Ambridge, Pa. — як нам доносить п. Андр. Цебок — не відбуде ся дня 22-го сїчня с. р. по тій причинї, що галя, в якій він мав відбути ся (Криштофикова на 1-ій ул.) на дни 16-го с. м. згоріла. Місто того сего дня, то є 22-го відбуде ся аматорське представленє в гали під церквою на 6-ій ул. на яке комітет усїх як найсердечнїйше запрошує.

Вступ від особи 25 цнт.

РЕПЕРТУАР
РУСКО-НАРОДНОГО ТЕАТРУ.

Субота 22 сїчня Запорожець за Дунаєм опера і баль в The Seaview Hotel Barren Island, N. Y.

Вівторок 25 сїчня „Запорожець за Дунаєм" опера в 3-х дїях і баль в New Saenger Hall, Fairmount Ave., cor. Springfield Ave., Newark, N. J.

Четвер 27 сїчня Запорожець за Дунаєм опера і баль в Passaic, N. J.

Субота 29 сїчня Запорожець за Дунаєм опера і баль в Yonkers, N. Y.

Білети на всї представленя продають ся при касї вже від 5 год. по полудни. Початок всюди точно о год. 8 веч.

Родимцї! Попирайте свій народ. Театр!

Ш. з 17 камінями
Желїзничий годинник для мущин і жінок, накручує ся без ключика, позолочуваний, з ґваранцією на 20 лїт, подвійні куверти красно вирізані. Ходить безусловно точно на спеціяльно зроблений для людей, котрі роблять при желїзницях, і ґварантує ся на 20 лїт. Незвичайна нагода. — Ми вишлемо сей годинник на кожду адресу за послїплатою (C. O. D.) $5.75 і за зворот пересилки, з тим привілейом, що кождий може його оглянути, і єсли єму не подобає ся — то тодї не потребує платити анї одного цента. За такий годинник у иньшого купця треба заплатити 35 дол. Дуже гарний 14 кар. золотом позолочений ланьцушок з дармовисом — додає ся даром до кождого годинника.

EXCELSIOR WATCH CO.
1101 Athenaeum Building, Chicago, Ill.

ПОЗІР! ПОЗІР!

Братя Русини!

For oversser of the Poor Shamokin and Coal Township Poor District.

Abe L. Schreffler.

Я був вже на тім офісовім урядовім становиску і сповняв мій урядовий обовязок чесно і справедливо і тому мої добрі знакомі поставили мене кандидатом по раз другий. Проте маю надію, що при помочи особливо чесних Русинів, Шамокінських ситізенів і з околицї, які віддадуть свої голоси на мене — а о що горячо їх прошу — мій вибір стане запевненим. А наколи зістану вибраним, то будьте певні, що і за Русинів буду памятати.

Остаю з щиросердечним поважанєм

А. Л. Шрефлер.

Знаючи того кандидата, як чоловіка вже в старших лїтах та відповідного на той уряд, поручаємо його нашим Русинам в Шамокін і околици та просимо, щоб віддали свої голоси на него. Памятайте Русини-ситізени, що в єдности сила!

Руский Клюб.

Дорогі Родимцї!

Маю честь повідомити що я від дня 11 сїчня с. р. закупивши бізнес п. Дебальда, при 808 Carson ул. South Side, Pittsburg, Pa. поручаю ласкавій памяти свій богатий вибір книжок ріжного змісту, молитвенників, паперу листового, приборів до писаня, маю також ріжний тютюн та сигарети, та скріпляючі напої. Спродаю і оправляю образи, як також виконую дрібні роботи друкарські.

Надїюсь що в кождій потребі удасьте ся до мене та памятайте, що 5 процент мого зиску призначую на фонд М. Січинського.

З поважанєм
Павло Шпікула
808 Carson Str. PITTSBURG, PA.

Розпродаж за половину цїни!

Кождий Христіянин повинен мати книжку: „Оборона Віри" і „Підстава Христіянської Віри." Цїна тих двох книжок 50 цт.

2) Піснї про старий і новий край, 35 дуже цїкавих пісней, 40 цт.

3) Сьв. Євангеліє.

4) Перо атраментове враз з ширіцкою до напусканя атраменту 50 цт.

5) Книжка, з котрої можна виучити ся показувати всїлякі штуки. 30 цт.

6) Штучна фотоґрафія 30 цт.

7) Річ секретна.

Ми через 14 днїв будемо давати тих 8 річий за 1 дол. 50 цт. з пересилкою. Памятайте, що за ті річи всюда мусите заплатити 3 доляри. Пишіть, а здивуєте ся самі, що так дешево. Гроші посилайте через моні-ордер. Адрес:

A. M. WASIURKOV
Box 257 FLATRIVER, MO.

✳ ROSE'S IMPROVED ANTISEPTIC CATARRH JELLY ✳

Guaranted by The Rose M'f'g. Co. under the Food and Drugs Act, June 30, 1906 Serial No. 25114

Катар жолудка є часто взятий хибно за натравленє.

ЗАРОДОК катаровий затроює носові переводи, входить до горла а опісля до жолудка, втягаючи за собою зародки, через що повстає слабість. Правильний рух здорового жолудка устає. Корм не може бути нї стравлений нї з'ужитий. Вмісто усунути причину, лїкарі старають ся штучним способом привернути природне дїланє жолудка, а не старають ся усунути ті зародки, вигоїти діткнену часть або повздержати всї неправильности.— Розого Антісептичний Плин проти Катару є правдивим домашним лїком, зовсїм відмінним своїм виробом від всїх других того рода лїків дотепер існуючих. — Є се сильний слизистий плин, привертаючий скоро силу і житєвість. Кождого рода катар може бути вилїчений єсли уживає ся сего успокоюючого, гоючого средства.— 15.000.000 штук спродано а 50.000 аптикарів продає єго.

—— Немає в собі жадної кокаїни, анї нїяких шкідливих домішок. ——

Розого Антісептичний Плин проти Катару вбиває мікроби сейчас. Його дїланє на слезову оболону є антісептичне, а що складаєсь з многих гоючих складників, сповняє свою річ належно, недопускаючи до ширеня ся зарази, гоїть заражену часть і усуває катарове затрутє. Природа робить решту. — Розого Антісептичний Плин проти Катару може бути також ужитий в слїдуючих слабостях, як: Укушенє пчолою, овадом, попаренє, вколенє їдовитою ростиною, скалїченє барбером, здвигненє, попуканє скіри, звихненє складів руки, попаренє, відмороженє, укушеня комарів, сїданє ся рук, тасємець (робаки), загнїтниця, всякі рани, попаренє голови, чираки, опаленє сонцем, ятреня (ропленє), попуканє губ. -- Пішлїть 2-центову почтову марку, а дістанете даром один кусок на пробу. Здивуєтесь і втїшитесь ним. Він усуне Вам сейчас катар носовий і заохотить Вас до дальшого уживаня його. Пишіть по него сейчас. -- Цїна 25 центів за один пакетик.

ВИРОБЛЯЄ 48-

THE ROSE M'F'G. CO.
333 JAY STREET, BROOKLYN, N. Y.

Процес.

(Продовженє зі сторони 3-ої.)

Спротив піддержаний. Застереженє права відклику.

Пит.: Отче, чи ви ходили коли особисто до котрого небудь із обжалованих і жадали відкликаня? Відп.: Я не ходив.

Пит.: А знаєте ви, докторе, особисто про се, чи Марія Кринїцка зізнавала або не зізнавала під присягою що ви мали недозволені зносини з нею?

П. Ґарван: Чи знаєте се особисто?

Відп.: Я не знаю сего особисто.

П. Снїткін: Чому ви, отче, прочитавши, як ви се зізнали, сю статю і маючи в руках заприсяжене зізнанє Марії, не пішли з ним до канцелярії обжалованих і показавши їм се зізнанє, не жадали відкликаня? Відп.: Тому, бо се було тодї, коли я одержав розпорядженє, щоб йти до Канади.

Пит.: Иншими словами, хоч була таки статя про вас, то вас піднесено до більшої гідности?

П. Ґарван: Спротивляюсь сему. Він зізнав, що розпорядженє (йти до Канади — Прим. перекл.) одержав 14 червня. Про се розпорядженє є згадка в статї; в самій статї є бесїда про него.

П. Снїткін: Після його зізнаня то він не виїхав аж по оголошеню статї. А кодекс говорить, що не лиш оголошенє мусить бути злобне...

П. Ґарван: Чи кодекс говорить також, що чоловік, якого назвали в часописи батьком дитини, мусить йти до видавцїв, щоб вони відкликали сей висказ?

Судія: Коли-б ви спротивились питаню, то я піддержав би сей спротив.

П. Снїткін: Застерігаю собі право відклику проти замітки, яку саме зробив п. Ґарван. Чи повторите питанє?

(Питанє повторив стеноґраф.)

П. Ґарван: Протестую проти сего питаня.

Судія: Спротив піддержаний. Тепер не є тут квестія відшкодованя.

П. Снїткін: Застерігаю собі право відклику. На мою думку, Сьвітлий Суде, я маю право показати, що хоч була оголошена ся статя, то однак вона не виставила його на посьміховиско, анї не викликала зглядом него погорди, бож як раз він так зізнає. Таке власне є значінє сего параґрафу в кодексї.

Судія: Статя намірена на розповсюдненє не між людьми що його знають, но між людьми що його не знають; в противнїм разї тут нїколи не булоб обиди чести...

П. Снїткін: При такій розправі трафляєть ся, що присяглі є судїями закона і фактів.

Судія: Я дам їм такі інформації в слушнім часї, а як хочете, то я скажу їм се тепер. Я маю право висказати до них свою думку що до закона; що більше, се мій обовязок.

П. Снїткін: Чи находив ся там, отче, монастир, що називав ся сьвято-тихонським? Відп.: Се як раз монастир.

Пит.: І сей монастир основано для дїтей, чи не так? Відп.: Нї. З монастиром получено охоронку для сиріт.

Пит.: О так. В монастири працювали і молили ся монахи, а до охоронки для сиріт принимано дїтей, що не мали родичів, або яким батьки і матери відумерли, чи так? Відп.: Так.

Пит.: Під якою назвою її знають; чи се є сьвято-тихонський монастир чи сьвято-тихонська охоронка для сиріт? Відп.: По росийськи вона називаєть ся...

Судія: Що називало ся?

П. Снїткін: Як називала ся охоронка для сиріт?

Судія: Так, як називала ся охоронка для сиріт? Відп.: „Росийська охоронка для сиріт" і „Монастир сьв. Тихона".

П. Снїткін: Я скінчив.

F 13

Судія: Чи є ще які сьвідки?

П. Ґарван: О, так, ми ще маємо сьвідків.

Судія: Чи хочете їх тепер допитувати?

П. Ґарван: Нї. Я саме хотїв, щоб допитуванє оборони скінчилось сего вечера. Дальші допити потревають пару годин.

Судія: Яка ваша думка, пане Снїткін, що до відроченя розправи?

П. Снїткін: Перепрашаю, Сьвітлий Суде. Я маю ще одно або два питаня, які можуть забрати трохи часу і прошу, щоб менї було позволено покликати його назад.

П. Ґарван: О, нї.

П. Снїткін: То я покличу його таки зараз.

П. Ґарван: Добре. Покличте його.

(Дальше буде.)

Digitized by SVOBODA-NEWS.COM

СПРАВИ Р. Н. СОЮЗА.

Покровитель і почетний член Р. Н. Союза.
Їх Преосьвященство Стефан Сотер Ортинський, перший руський епископ в Америці.

Головний Уряд „Р. Н. С." на роки 1908—1910.

Духовний управитель:
о. Михайло Балог,
712 Carson st. S. S. Pittsburg, Pa.

Предсїдатель:
Дмитро Капітула,
McAdoo, Pa.

Місто-предсїдателька:
Марія Черемшак,
Trenton, N. J.

Місто-предсїдатель:
Федор Ґут Кульчицький,
Pittsburg, Pa.

Касієр:
Алексій Шаршон,
524 Pine & Franklin St., Shamokin, Pa.

Секретар фінансовий:
Box 76, Jersey City, N. J.

Секретар рекордовий:
Теодозий Лабовський,
Box 76, Jersey City, N. J.

Радні:
Михайло Беля, Holyoke, Mass.
Петро Ярема, New York, N. Y.
Іван Ґлова, Shamokin, Pa.
Анд. Стефанович, Pittsburg, Pa.
Алексій Горбаль, Derby, Conn.
Михайло Черін, Cleveland, O.

Контрольна Комісія:
о. Д. Добротвор, 25 Chestnut St. Yonkers, N. Y.
Василь Гришко, Scranton, Pa.
Михайло Бабій, 391 Maple Ave. Kingston, Pa.

Директор друкарні:
о. П. Понятишин, 411 Washington Box 112, Elizabeth, N. J.
адреса мешкання
326 Rose Hill Place, Elizabeth, N. J.

Редактор:
Антін Цурковський 184 Hudson Str., New York, N. Y.

Менаджер друкарні:
К. Кирчів, 184 Hudson St., New York, N. Y.

Головний організатор:
Мих. Беля, 56 Hamilton Str., Holyoke, Mass.

Головна Канцелярія Р. Н. Союза знаходить ся під числом 123 Sussex St., Jersey City, N. J.

Вступайте до Союза!

„Руский Народний Союз" — Принимає членів до 45 лїт житя.

Вступне після лїт.

СОЮЗ ПЛАТИТЬ:

В разї смерти члена кляси „А" (цїле посмертне) $1000.00.
В разї смерти члена кляси „Б" половину посмертного $500.00.
Посмертне за жінку або мужа члена кляси „А" $400.00.
Посмертне за жінку або мужа члена кляси „Б" $200.00.
Посмертне за дїти від $15.00 до $300.00.
В разї утрати: а) обох очий, ніг або рук $1000.00.
б) одної руки, ниго або ока $200.00.
Єсли отець родини в шпитали божевільних, Союз платить що року родинї $150.00.

Хто хоче вступити до Союза, мусить виписатись також до братства, яке належить до Союза.

ДЛЯ П. П. СЕКРЕТАРІВ Р. Н. СОЮЗА.

Повідомляю раз на все, що всї гроші належачі до каси Р. Н. Союза, посилає ся так: на money order-ах або чеках виписує ся імя Alex Sharshon, Shamokin, Pa. Дальше так записаний money-order або чек не посилає ся до Голов. Касієра, але враз з виказами до Голов. Секретаря. Головний Секретар опісля відсилає їх до Голов. Касієра.

С. Ядловский,
Голов. Секретар.

Ч. 1170 КВІТ $100.00

на сто долярів, котрі п. Данько Косар отримав як надзвичайну запомогу за невиліченну слабість з Головної Каси Руского Народного Союза в Америці.

Chicago, Ill. 25. Грудня 1909. Данько Косар.

Сьвідки:
Яцко Оленець,
Ілія Моранець.

Від місцевого Уряду Руского Народного Союза в Америці. Відділ (чисто) 106.
П. Винярский предс.,
Ілія Моранець секр.

Ч. 1171 КВІТ $1000.00

на тисяч долярів, котрі п. Юлія Гохман отримала як посмертну запомогу по мужу Францішку з Головної Каси Руского Народного Союза в Америці.

Pittsburg, Pa. 12 Січня 1909. Юлія Гохман.

Сьвідки:
А. Витязь,
Ник. Войтович,

Від місцевого Уряду Руского Народного Союза в Америці. Відділ (число) 53.
Николай Войтович предс.,
А. Витязь секр.

Ч. 1181 КВІТ $200.00

на двіста долярів, котрі п. Іван Демко отримав як надзвичайну запомогу за утрату ока з Головної Каси Руского Народного Союза в Америці.

Іван Демко.

Сьвідки:
Петро Мело,
Мих. Стальмук.

Від місцевого Уряду Руского Народного Союза в Америці. Відділ (число) 154.
Іван Демко (мол.) предс.,
Іван Кость секр.

Рух в відділах Р. Н. Союза.

OLYPHANT, PA. бр. сьв. Івана Крест. від. 3. подає до загальної відомости, що на рік 1910 зістав вибраний слїдуючий уряд: Юр. Хиляк пр., Гр. Сембрат з. пр., О. Ковтко сек. фін., Демко Хомин сек. рек., С. Петрочко і Мак. Хомин заст. секретарів, Ст. Мурянка кас., Петро Ющак з. кас., П. Борсук і Дан. Ґрабаня капітани, Яцко Ґамбаль, Анд. Іванина і Ів. Борсук контр. комісія, надзирателї хорих: Анд. Сметана Олифант, Д. Цуцура Гіль, Онуф. Ющак Граси, Вас. Петрочко Онтаріо, Ос. Возьняк Рідж і Сторджіс, Петро Ґижа Джесуп. Також отсею дорогою даємо знати, що братство устроює великий Баль дня 29-го Січня, в суботу, в гали Семана Митренка на котрім то Балю кождий член обовязаний явитись. Буде принимати ся до бр. без вступного а до Р. Н. Союза після статутів.

Демко Хомин рек. сек.

TRENTON, N. J. бр. сьв. Ап. П. і П. від. 245 подає до відома, що вибрано слїдуючий новий уряд: П. Черкас пр., Ів. Михарський з. пр., Д. Шумський кас., Гн. Собків з. кас., Ів. Юзва двер. Ів. Войтович секр.

Ів. Войтович секр.

NORTHAMPTON, PA. бр. Усп. Пр. Богор. від 33 подає до загального відома, що від тепер мітинґи будуть розпочинати ся завсїгди о 1-ій год. в кожду четверту неділю в місяци. Позамісцеві члени нехай в усїх справах відносять ся до секретаря на адресу: Mich. Petrik, Box 48, Northampton, Pa.

М. Петрик секр.

WHITNEY, PA. брат. Трех Сьвятителїв, від 35. подає до відомости, що на річнім мітинґу дня 19-го Грудня вибрано слїдуючий новий уряд на рік 1910: М. Орияик пр., Л. Смоляк з. пр., М. Королевят кас., Ів. Кузмин з. кас., П. Квочка секр., М. Кіта і секр., М. Смоляк і Ів. Кузмин д. хорих, Д. Вайнек хорунжий, І Кравч післан., Филип Кравч дв Мітинґи відбувають ся в неділю по 15-ім кождого місяця в домі Дмитра Вайнека ч. 111 о першій год. по полудни. Адр. секретара: Peter Kwoczka, Box 84. Whitney Pa.

PROVIDENCE, R. I. Бр. Князя Данила, від 73. подає до відомости, що на 1910 р. вибрало ся слїдуючий уряд: Анд. Сидор предс., Фед. Заходник з. пр., Гавр. Микитин секр., Ом. Рекрут і Ник. Храпливий контр. комісія, М. Борис і Максим Патикивич надз. хорих. Мітинґи відбувають ся що третя неділя по першім в домі п. Н. Стельмаха, 65 Florence st. о 3-ій год. по полудни.

Омелян Рекрут секр.

CLEVELAND, O. бр. сьв. Мих. від. 212 подає до прилюдної відомости що члени: Мих. Сич і Іван Пелех зістали виключені з повисшого відділу по причині неплаченя своїх членських повинностий. Після обовязуючих статутів Р. Н. Союза повисші не сьміють бути приняті як члени в ніякім відділї належачім до Р. Н. Союза.

Сеньчина секр.

SWOYERS, PA. бр. сьв. Арх Михаїла від. 197 подає до відомости, що новий уряд зістав вибраний як слїдує: Л. Лазар пр., В. Сліпець ст. з. пр., Анд. Лужецкий скр., П. Піняньский з. скр., Я. Квачан кас., Ів. Ясько Стеф. Цап і Вас. Дорош доз. каси, В. Дорош кап., Ст. Римець хорун., дозорцями будуть всї члени за порядком, дверник: на кождім мітингу иньший. Стеф. Воляньский післ. Мітинґи будуть відбувати ся кождого місяця у першу неділю по 12-ім в школї під церквою сьв. О. Ник. в Своєрс, Па. Початок мітингів пів до другої год. по полудню.

Андрей Лужецкий секр.
Box 117 Swoyers, Pa.

AUBURN, N. Y. Тов. Запор. Січ ведуче читальню „Просьвіта" подає всїм до відома, що річний мітинґ відбуде ся дня 23-го січня с. р. в церковній гали о г. 3. по пол. Кождий член мусить явити ся і вирівнати всї свої залеглости бо в противнім разї буде укараний гривною 1 дол.

В. Било кошовий,
П. Коваль секр.
Л. Зобків кас.

TRENTON, N. J. бр. сьв. Ів. Хрест. від. 121 подає до загального відома, що бр. буде сьвяткувати празник св го патрона, сьв. Івана Крестителя дня 23-го січня с. р. Кождий член мусить явити ся на сей празник та зложити до братської каси 50 цнт. без взгляду на се, чи буде присутний чи ні.

В місяцях січни і лютім нових членів буде принимати ся без вступного.

Ґ. Бачік пр.,
А. Кущькар секр.,
Ів. Гудак кас.

Перший Великий Баль
устроює
Братство Сьв. О. Николая
в суботу дня 29. січня 1910 р.
в гали на Cor. Lovey & Central Ave. коло церкви,
В EAST BUFFALO, N. Y.
Початок о 7-ій год. вечером. Музика знаменита. — За добру забаву ручить
2—4 Комітет.

Баль! Баль!
відбуде ся заходом Сестр. Успенія Преч. Богородиці
В МОНЕССЕН, ПА.
дня 29 го січня 1910 р.
в німецькій гали, 2nd Str., Monessen, Pa.
Початок о 3-ій год. по пол.
Музика знаменита. —Усїх як найсердечнійше запрошує Комітет. 2—4

ПОЗІР! РОДИМЦІ!
Другий Великий Баль
устроює
в суботу 29. січня 1910 р.
Товариство „Запорожська Січ", 251. відділ Р. Н. С.
в гали Stiv Yustiv, Cor. W. 5th St., & Literary rd.
В CLEVELAND, O.
Вступ: для мущин 35 цт., для пань 15 цт. Пані в товаристві мущин не платять.
Гетчек 10 цт.
Початок точно о 6-ій год. вечером. — За добру забаву, на яку запрошуємо отсим сердечно всїх Українців з Клївелянду і околиці, ручить Комітет.

Позір Русини з Амбрідж, Па!
ПЕРШИЙ ВЕЛИКИЙ
Баль і Представленє
устроюють
Чл. Читальні „Просьвіти"
дня 22-го січня 1910 р.
в Криштофликовій Гали на 1-ій улици,
В AMBRIDGE, PA.
Початок о год. 8-ій по пол.
Усїх чесних Русинів і Русинок з околиці і Пітсбурґа запрошує ся. — Тикет для мущин 50 цт., для жнищин 25 цт. За добру забаву ручить Комітет. 2—3

ВЕЛИКИЙ БАЛЬ
устроює Сестрицтво сьв. Ольги, гора міста, Ню Йорк, відділ 2-ий
в гали п. Мигалика, ч. 1341 Ave. A, (поміж 71-ою і 72-гою улицею) New York, N. Y.
в суботу 22-го січня 1910 р
Початок о 7-ій год. веч. Вступ від особи 25 цт. Гетчек 10 ц. Музика знаменита.
На отсю забаву щиросердечно запрошує усїх Русинів і Русинок так з Ню Йорку як і околиці
Комітет.

ВЕЛИКИЙ ВАЛЬ
устроює бр. сьв. о. Николая, відд. 99 Р. Н. Союза в суботу, дня 5-го лютого с. р. в гали на Савт Мейн Стр., Wilkes Barre, Pa.
Початок о год. 4-ій по полудни. Вступ: мущини 25 цнт., жінки і дівчата даром. На сю забаву запрошує ся сердечно усїх Русинів і Русинок так з міста як і околиці як найсердечнійше.
За добру забаву ручить
3-5 Комітет.

ПОЗІР! ПОЗІР!
Providence, R. I. і околиці. Бр. Кн. Данила, від. 73-ий Р. Н. С., устроює
Великий Баль з представленєм „ХТО ВИНЕН"
дня 5-го лютого
на Bazar Hall 153 Willard Ave.
Початок о год. 7 вечером.
Музика знаменита і буде чим сили покріпити.
Запрошуємо всїх Русинів з Провіденс і околиці. Всїх радо приймемо і обслужимо знаменито.
За добру забаву ручить
3—4 Комітет.

ПОЗІР!
NEW HAVEN, CONN.!
Братство сьв. Арх. Михаїла устроює перший Великий Баль в Німецькій Гали під ч. 275 Вустер Стріт (German Hall, Wooster Street) недалеко State Str., в 29 Січня о год. 7.30. Запрашаємо усїх Русинів і Русинок з Ню Гавен міста. Музика що найлїпша в Ню Гавен.
Вступ: від мужчин 25 цнт., від женщин 15 цнт.
Обслуга для кождого. За добру забаву ручить Комітет.

Pittsburg, Pittsburg, Pittsburg!
Перший Баль
сих мясниць
на дохід руської церкви сьв. И. Крестителя
відбуде ся
в суботу 22. января 1910
в нашій гали.
Просимо о численну участь.
Куратори.

ДЯКОУЧИТЕЛЬ
шукає посади, 19-лїт, самотний. Може запровадити хоральний сьпів з нот, школу і театральні представленя. Трудящий і чесний чоловік. Хороші сьвідоцтва. Писати до редакції „Свободи".-3

ПІВЕЦЬ ЦЕРКОВНИЙ
з добрим теноровим голосом, може провадити хоральний сьпів на чотири голоси, пошукує посади. Ласкаві оферти прошу писати на адресу: 5
Paul Luciw,
4630 Ashland Ave., S. Chicago, Ill.

ДЕ ЄСТЬ?
Антоній Бродский, родом з Стежниці, повіт Лїско; виїхав перед 7 лїтами до Америки; перебуває десь на Вестах. Пошукує його жена, котра приїхала тепер з краю і перебуває: 2-3
Mrs. Maria Brodska
c|o Joseph Roman
377 — 3-rd St., Troy, N. Y.

ДЕ Є
Гринь Мудрик, родом з Борових пов. Жовків, Гал. Виїхав з краю в 1903 році і від того часу нема про нього ніякої вістки. Хтоб про него що знав, або він сам прошу подати відомість до:
Iwan Mudryk,
71 Chestnut str.,
Wilkes Barre, Pa.

ДЕ Є
Андро Кнап Демко. Пошукує єго жена, Анна Кнап, котру він оставив в Діксонвіл, Має бути десь коло Клівленд, Огайо. Хтоби о нім знав, або і він сам, най буде ласкав написати на адресу: Анна Кнап, Dixonville, Pa. Indiana Co. Box 13.

ДЕ Є
Василь Кузьма. Тому два роки перебував в Вінніпегу, Канада та від року пропав десь без чутки. Хтоб про него що знав, зволить ласкаво подати відомість до
Kondr. Kuzma,
Box 190, Hudson. N. J. -3

ХОЧУ ЖЕНИТИ СЯ
Пошукую дівчини, не конче з мастком, в віці від 17 до 20 лїт. Походжу з Галичини (Гусятинський повіт), маю 24-лїт, єсьм карпентером і маю 500 дол. готівки в банку.
Fed. Romaniw
15 Cowthra Ave.
West Toronto, Ont. Can.

ПОЗІР МОЛОДІ ДІВЧАТА!
Пошукую руської, чесної дівчини, знаючої читати і писати по англійськи. Зголошувати ся за лучаючи фотографію до -3
George Galaniuk, Sect. Foreman
Box 180, P. O. Maccun, Sask., Can

Хто би з руських хлопців і дівчат хотїв добре заробляти в фабриках ковнїриків, манштетів, сорочок при прасованю, старчованю і т. п., то може сейчас їхати до Troy, N. Y. і зголосити ся до:
JOHN BAZAR 2-3
437 — 3-rd Str., TROY. N. Y.

Фарми в полудневім Мічіґен.

Хто поспішить ся, зможе ще купити красний кусок землї з будинками і садом, або без, в найкрасщій і найздоровійшій околици близько рухливого міста, в цїні від $8.00 і вище за один акр на кількалїтні сплати. Земля чорна з глинковим підкладом. Чудова рівнина, нї слїду з каміня або мочарів. Наші всї фарми продаємо по тій цїні разом з углевим покладом. Пишіть і зголошуйте ся, а нїколи сего не пожалуєте до свого краяна: 2—
BADOWSKY LAND COLONIZATION CO.,
Box 47, Standish, Mich.

THE FIRST NATIONAL BANK OF MINERSVILLE, PA.

Капітал $50.000.00. Надвишка і нерозділені зиски $93.000.00.

Заснований 1864 року.

Провадить загальний банковий бизнес. Видає міжнародні моні ордери, драфти і переказує гроші до всїх частий сьвіта, позичає гроші на реальности. Депозити сего банку подвоїлись протягом послїдних 5 лїт і виносять тепер около $500.000.00.

Гроші пересилає через фірму Knauth Nachod & Kuhne, New York, N. Y.

ЧИТАЙТЕ!

На підставі ухвали Конвенції „Союза", кожде братство приналежне до „Союза", повинно мати отсї книжки:

1) Книжку членів (іменослов).
2) Книжку місячних складок.
3) Книжку касову і протокольову.

На сї книжки повинно кождо братство заслати 5 долярів до каси „Союза".

РУСИНИ! Спомагайте своїх Русинів. — Посилайте гроші до краю, купуйте шифкарти в Руській спілці **Ruthenian Exchange Co., 184 Hudson Str., New York.** Удавайтесь також до неї в справах ґрунтових і військових, котрі ся Спілка точно виконує.

Добрий заробок.

Ми рішили зробити небувалу ще оферту, щоб розповсюдити наш крайний тютюн знаний з доброти і нешкідливости по найглухших закутках Америки. Хто схоче нам помочи, дістане 100 пачок краєвого тютюну вартости 15 дол. тільки за 6.00 дол., так, що кождий за свій труд заробить 9.00 дол. Крім заробку кождий дістане в дарунку цілком даром отсю гарну годинку, загально знану із своєї доброї конструкції і ґварантовану на 5 лїт, з написом „Памятка з Америки".

Кождий зрозуміє, що ми не хочемо заробити а лиш заохотити підприємчивих людий до розповсюдненя нашого тютюну між їх знакомими, а коли сей тютюн розійдесь поміж тисячі людий, тоді й наші кошта звернуть ся.

Невдоволеним сейчас звертаємо гроші.

Хто хоче скористати з тої надзвичайної оферти, нехай сейчас пришле 50 цнт. як завдаток, почтовими марками, а по огляненю усього на експресовім офісї доплатить решту, 5.50 та заберє тютюн та годинник.

Сумнївати і бояти ся не повинен ніхто, бо вже наша фірма не належить до тих, що хвилево оголошують ся по часописях. Хто читав часописи, сей знає, що вона існує пару лїт, бизнес веде совісно і все виконує то, що обіцює. Колиб так не було, бизнес не міг би так довго існувати.

Russian Tobacco Company, 132 Nassau Str., Dept. 8, New York City.

Digitized by SVOBODA-NEWS.COM

Справозданє касове

„Рус. Нар. Союза“ за м'сяць Листопад 1909 р.

Від.	Місцевість	$	ц.
1	Shamokin, Pa.	314	51
2	Mont Carmel, Pa.	60	00
3	Olyphant, Pa.	234	96
4	Jersey City, N. J.	56	71
5	Mt. Carmel, Pa.	78	50
6	Brownsville, Pa.	108	50
7	McAdoo, Pa.	139	85
8	Elmira, Heights, N. Y.	52	47
9	St. Clair, Pa.	127	75
10	Ansonia, Conn.	104	13
11	Waterbury, Conn	32	00
12	Yonkers, N. Y.	110	22
13	Troy, N. Y.	24	57
14	St. Louis, Mo.	107	54
15	Buffalo, N. Y.	39	07
16	Lansford, Pa.	217	71
17	West Pawlet, Vt.	37	25
18	Seymour Conn.	25	50
19	Priceburg, Pa.	81	88
20	Jessup, Pa.	63	71
21	Mayfield, Pa.	16	00
22	Manown, Pa.	3	00
23	Homestead, Pa.	46	00
24	Shamokin, Pa.	17	54
25	Trauger, Pa.	53	53
26	Belle Vernon, Pa.	31	15
27	Glen Lyon, Pa.	61	99
28	Mahanoy Plane, Pa.	176	24
29	Rhone, Pa.	40	01
30	Breslau, Pa.	99	45
31	Eleanor, Pa.	38	00
32	Trauger, Pa.	50	00
33	Northampton, Pa	237	63
34	Old Forge, Pa.	32	00
35	Whitney, Pa.	56	57
36	Scottdale, Pa.	41	00
37	Chisholm, Minn.	78	22
38	Auburn, N. Y.	81	31
39	Syracuse, N. Y.	60	62
41	Westmoreland, Pa	39	32
42	Passaic, N. J.	73	47
43	Simpson, Pa.	37	00
44	Mt. Carmel, Pa.	12	00
45	Philadelphia, Pa.	50	08
46	Plymouth, Pa.	174	50
47	Ambridge, Pa.	98	71
48	McKeesport, Pa.	106	56
49	Powhatan, W.Va.	15	00
50	Desloge, Mo.	9	00
51	Yatesboro, Pa.	38	60
52	Holyoke, Mass.	52	99
53	Pittsburg, Pa.	217	37
54	Terryville, Conn.	16	56
55	Carnegie, Pa.	101	74
56	McKees Rock, Pa.	38	32
57	Cohoes, N. Y.	32	31
58	Ramey, Pa.	85	46
59	Leinsering, Pa.	47	24
60	Baltimore, Md.	12	26
61	Dunlo, Pa.	96	32
62	Monessen, Pa.	121	31
63	Ford City, Pa.	77	40
64	Gradatim, Pa.	4	00
65	Elizabeth, N. J.	—	—
66	New York, N. Y.	40	99
67	Butler, Pa.	143	64
68	Ansonia, Conn.	13	14
69	New York, N. Y.	41	59
70	Jersey City, N. J.	99	92
71	FranklinFurnace, N. J.	28	35
72	Alden Sta., Pa.	85	23
73	Providence, R. I.	12	99
74	Granville, N. Y.	25	75
75	Mt. Carmel, Pa.	26	00
76	Newark, N. J.	25	25
77	Yorkville, O.	18	00
78	Minersville, Pa.	195	03
79	Meyersdale, Pa.	21	00
80	Pleasant Valley, Pa.	79	25
81	Baltimore, Md,	26	20
82	New Alexandria, Pa.	144	58
83	Carnegie, Pa.	11	24
84	Canonsburg, Pa.	68	70
85	Hazleton, Pa.	150	39
86	Olyphant, Pa.	68	25
87	Lancaster, N. Y.	22	32
88	Cross Fork, Pa.	13	97
89	Simpson, Pa.	18	00
90	Centralia, Pa.	22	32
91	McKees Rocks, Pa	132	85
92	Taylor, Pa.	150	27
93	Newburgh, O.	15	50
94	New Britain, Con.	49	41
95	Beavers Meadows Pa.	59	17
96	Pittsburg, Pa.	74	47
97	Marion Heights, Pa.	17	30
98	Shenandoah, Pa.	29	57
99	Wilkes Barre Pa.	122	72
100	McKeesport, Pa.	14	23
101	Canonsburg, Pa.	6	13
102	Cleveland, O.	81	34
103	Export, Pa.	16	00
104	Perth Amboy, N.J	97	04
105	Nicetown, Pa.	15	23
106	Chicago, Ill.	72	95
107	Sayre, Pa.	48	28
108	New York, N. Y.	78	54
109	Ellsworth, Pa.	34	92
110	Leetsdale, Pa.	35	40
111	Allegheny, Pa.	8	85
113	New Florence, Pa.	50	16
114	Dunmore, Pa.	45	64
115	New Philadelphia Pa.	31	00
116	Chisholm, Minn.	16	28
117	New York, N. Y.	41	13
118	Pittsburg, Pa.	15	27
119	Latrobe, Pa.	44	00
120	Spangler, Pa.	54	84
121	Trenton, N. J.	157	42
122	Trenton, N. J.	61	71
123	Scranton, Pa.	234	13
124	Ormrod, Pa.	50	12
125	Chicago, Ill.	12	26
126	Beaver Dale, Pa.	42	75
127	Buffalo, N. Y.	34	43
128	Lorain, O.	24	99
129	Sykesville, Pa.	48	39
130	Pittsburg, Pa.	24	27
131	Buffalo, N. Y.	6	14
132	McKeesport, Pa.	39	99
133	Newark, N. J.	37	12
134	Ernest, Pa.	42	00
135	Smoke Run, Pa.	145	29
136	Carnegie, Pa.	22	82
137	West Seneca, NY.	11	00
138	Philadelphia, Pa.	9	85
139	Oil City, Pa.	39	14
140	Youngstown, O.	55	35
141	Little Falls, N. Y.	33	26
142	Elisabeth, N. J.	39	66
144	New York, N. Y.	18	56
145	Altoona, Pa.	18	64
146	McKees Rocks, Pa	39	95
147	Allentown, Pa.	40	36
148	California, Pa.	28	00
149	West Seneca N. Y.	31	25
150	Pittsfield, Mass.	29	14
151	Allentown, Pa.	4	99
152	Homestead, Pa.	40	00
153	Berwick, Pa.	72	55
154	Dunmore, Pa.	32	35
155	Perth Amboy, N.J	16	70
156	Sheffield, Pa.	24	65
157	Donora, Pa.	63	92
158	New Kensington, Pa.	38	99
159	Herkimer, N. Y.	29	67
160	Jamaica, N. Y.	23	34
161	Tower City, Pa.	23	25
162	Scranton, Pa.	74	00
163	Edmonton, Alta.	17	14
164	North Hadley, Pa	16	71
165	Chicago, Ill.	63	86
166	Barnesboro, Pa.	50	00
167	Cumbola, Pa.	22	60
168	Perth Amboy, N. J.	15	91
169	Scranton, Pa.	37	85
170	Chauncey, Pa.	43	31
171	Pittsburg, Pa.	34	10
173	Cleveland, O.	20	57
174	Oxford Furnace, N. J.	35	00
175	Detroit, Mich.	16	14
176	New Burgh, N. Y.	12	00
177	Vegreville, Alta., Can.	9	00
178	Manchester, N. H.	11	31
179	St. Louis, Mo.	61	60
180	Scarbo, W. Va.	15	00
181	Manville, R. I.	12	70
182	Dixonville, Pa.	29	85
183	Sunderland Mass.	17	71
184	Whiting, Ind.	50	03
185	Hazleton, Pa.	54	00
186	McAdoo, Pa.	35	57
187	Ford City, Pa.	30	20
188	Ginter, Pa.	36	27
189	South Fork, Pa.	47	14
190	Newark, N. J.	34	09
191	Troy, N. Y.	41	57
192	Herkimer, N. Y.	18	62
193	Red Star, W. Va.	13	75
194	Minneapolis, Min.	25	48
195	Peckskill, N. Y.	20	67
196	Whiting, Ind.	43	29
197	Swoyers, Pa.	52	83
198	Port Jerwis, N. Y.	52	72
199	Whiting, Ind.	41	63
200	Syracuse, N. Y.	17	54
201	Whippany, N. J.	10	97
202	Auburn, N. Y.	26	24
203	Brooklyn, N. Y.	24	67
204	New York, N. Y.	8	87
205	Emerald, Pa.	29	99
207	Jeanette, Pa.	65	90
208	Kingston, Pa.	69	46
209	Carteret, N. J.	72	00
211	Stapleton, N. J.	15	84
212	Cleveland, O.	17	00
213	Bayonne, N. J.	20	30
214	McKees Rocks Pa	33	32
215	West Rutland, Vt	28	00
216	Hazleton, Pa.	43	00
217	Rochester, N. Y.	25	16
219	Bakerton, Pa.	28	10
220	Brooklyn, N. Y.	11	35
221	Chicago, Ill.	17	41
222	Mahanoy City, Pa	30	05
„	„ „	65	78
223	Port Buckley, Pa.	54	50
224	Belle Valley, O.	26	57
225	Desloge, Mo.	38	26
226	Hammond, Ind.	21	45
227	Derry, Pa.	45	15
228	St. Clair, Pa	18	67
229	Scranton, Pa.	122	55
230	Monessen, Pa.	19	57
231	Scranton, Pa.	47	91
233	Passaic, N. J.	52	33
234	Elizabethport, NJ	23	25
235	Rossford, O.	26	74
236	Ambridge, Pa.	18	21
237	Chester, Pa.	57	92
238	New Alexandria, Pa.	11	14
239	Philadelphia, Pa.	52	95
240	Portage, Pa.	15	25
241	Newark, N. J.	17	32
243	West Pullman, Ill.	14	98
244	Bellefonte, Pa.	22	17
245	Trenton, N. J.	30	35
246	Crompton, R. I.	12	99
247	Wilmington, Del.	30	37
248	Coatesville, Pa.	32	75
249	Nanticoke, Pa.	28	66
250	Pittsburg, Pa.	47	82
251	Cleveland, O.	25	37
252	Northampton, Pa	24	63
253	Lopez, Pa.	42	31
254	New Britain, Con.	17	69
255	West Newton, Pa	31	85
256	Ronco, Pa.	20	00
257	Spring Valley, NY	15	48
258	West End Pittsburg, Pa.	16	57
259	Chicago, Ill.	11	56
260	Taylor, Pa.	23	64
„	„ „	72	45
261	Taylor, Pa.	42	00
262	Ansonia, Conn.	21	50
263	McKees Rocks, Pa.	57	90

Прихід за Листопад есть с. р. $12.593.58

РОЗХІД:

Посмертне по бл. п.

Френку Гохман, Pittsburg, Pa.	$1000.00
Михайлї Габор, Kingston, Pa.	1000.00
Василю Свистович, Plymouth, Pa.	900.00
Грицю Боївка, Mahanoy, City, Pa.	250.00
Миколї Савіцкий, Brooklyn, N. Y.	250.00
Михайлї Клебан, Shamokin, Pa.	1000.00
Домінї Мощар, Passaic, N. J.	400.00
Катеринї Дзюга, Ramey, Pa.	400.00

Запомога для:

Гриця Ільчук, Taylor, Pa.	1000.00
Іосифа Ваньчак, McKeesport, Pa.	200.00
Івана Демко (стар.) Dunmore, Pa.	200.00
Діонїзія Бодак, Monessen, Pa.	200.00
Френка Пашкевич, Baltimore, Md. D.	100.00
Михайла Романюк, Hazleton, Pa.	100.00
Данька Косар, Chicago, Ill.	100.00
За Орґан Р. Н. Союза	1,211.50
Нагорода орґанїзаторів	121.93
Платня Гол. Уряду	190.00
Засїданє контролї	142.10
Адмінїстрація Р. Н. Союза	94.09
Розхід за місяць Листопад с. р. есть	$8,859.62

Зіставленє:

Прихід за місяць Листопад с. р. есть	$12,593.58
Готівка з кін. Жовтня остала	58,365.10
Весь дохід есть	$70,958.68
Розхід за місяць Жовтень с. р. есть	8,859.62
Готівка з кін. Листопада остає	$62,099.06

З того:

Фонд сирітський виносить	$33,119.57
„ резервовий „	13.070.94
„ народний „	2,796.36
„ бідних „	3,558.53
„ розпорядимий „	9,553.66
Разом	$62,099.06

Д. Капітула предс.

А Шаршонь кас. С. Ядловський секр. фін.

ЗАХОДОМ УКРАЇНСЬКОГО ТОВАРИСТВА

ПРОСЬВІТИ

в Ню Йорку, відділ 204-ий Руского Народного Союза

відбуде ся театральне представленє

„ПЕРШЕ ПОВМИРАЛИ А ПОТІМ ПОВІНЧАЛИСЬ“

або „ЗАРУЧИНИ ПО СМЕРТИ“ штука в 2-ох діях

і „ВІДЬМИ“ комедія в 2 актах

в суботу дня 22-го сїчня (януара) 1910 р.

в Manhattan Lyceum Hall 66-68 E. 4-th Street, New York, N. Y.

ОСОБИ:

„Перше повмирали а потім повінчались“.

Осип Федоренко	т. Й. Хомїв
Сергій, його син	т. М. Угорчак
Елисав. Квасниця	т-а К. Отродиїк
Марія Тонько } їх дїти	т-а Е. Мельникївна
	т. Ів. Матейко
Марта, кухарка Фед.	т-а Хомяк
Іван, слуга Кваси.	т. П. Ружак

F 14

„ВІДЬМИ“

Олена, мол. вдова	т-а Е. Мельникївна
Текля, їх сусїдка	т-а К. Отродиїк
Данило, мол. дик.	т. О. Шеремета
Проків, стар. пастух	т. П. Ружак
Хаїм Гельдмахер	т. Я. Сипак

Режісер т. М. Угорчак. Музика проф. Смолинського

По представленю ВЕЛИКИЙ БАЛЬ!

Початок точно о 8-ій годинї вечером.

Вступ від особи: Крісла 2 ряди по 75 цен., 4 ряди по 50 цнт. III-рядні по 35 цен., місця стоячі по 25 цнт.

Справоданє касове Руск. Молод. Союза

за місяць Листопад 1909 р.

Від.	Місцевість	$	ц.
1	Shamokin, Pa.	10	70
2	Mt. Carmel, Pa.		50
3	Olyphant, Pa.	6	25
4	Jersey City, N. J.	4	25
5	Mt. Carmel, Pa	5	55
6	Brownsville, Pa.		25
7	McAdoo, Pa.	8	10
8	Elmira, N. Y.	6	90
9	St. Clair, Pa.	5	47
10	Ansonia, Conn.	11	85
11	Waterbury, Conn	2	00
12	Yonkers, N. Y.	1	50
14	St. Louis, Mo.	6	20
16	Lansford, Pa.		—
18	Seymour, Conn.	3	10
19	Priceburg, Pa.	9	03
20	Jessup, Pa.		25
21	Mayfield, Pa.		50
23	Homestead. Pa	6	75
24	Shamokin, Pa		95
25	Trauger, Pa.		75
26	Belle Vernon, Pa.		75
27	Glen Lyon, Pa.	9	50
28	Mahanoy Plane, Pa.	5	00
29	Rhone, Pa.	6	05
30	Breaslau, Pa.	5	00
33	NorthamptonPa	36	45
35	Whitney, Pa.	1	75
36	Scottdale, Pa.	4	75
37	Chisholm, Minn.	3	50
38	Auburn, N. Y.	2	25
39	Syracuse, N. Y.	3	25
42	Passaic, N. J.	10	35
43	Simpson, Pa.	3	50
45	Philadelphia, Pa		50
46	Plymouth, Pa.	9	00
47	Ambridge, Pa.	3	75
48	McKeesport, Pa.		—
53	Pittsburg, Pa.	15	55
55	Carnegie, Pa.	3	70
56	McKeesRocks, Pa	1	50
58	Ramey, Pa.	2	40
59	Leinsering, Pa.	4	75
60	Baltimore, M. D.	2	97
61	Dunlo, Pa.		50
62	Monessen, Pa.	4	50
63	Ford City, Pa.	2	50
65	Elizabeth, N. J.		—
66	New York, N. Y.		25
67	Butler, Pa.	2	75
68	Ansonia, Conn.	2	01
69	New York, N. Y.		25
70	Jersey City, N. J.	1	40
72	Alden Sta, Pa.	7	15
73	Providence, R. I.		50
81	Baltimore, M. D.	3	50
82	New Alexandria, Pa.	2	75
83	Carnegie, Pa.		25
85	Hazleton, Pa.	4	25
86	Olyphant, Pa.		25
87	Lancaster, N. Y.	2	05
88	Cross Fork, Pa.		50
90	Centralia, Pa.		25
91	McKeesRocks Pa	1	75
92	Taylor, Pa.	4	75
94	NewBritain Conn		25
96	Pittsburg, Pa.	6	25
97	Mar. Heights, Pa		75
98	Shenandoah. Pa.	2	75
99	Wilkes Barre, Pa	5	87
104	Perth Amboy, NJ	7	70
105	Nicetown, Pa.	1	50
106	Chicago, Ill.		50
107	Sayre, Pa.	3	50
108	New York, N. Y.	1	50
109	Ellsworth, Pa.		73
113	NewFlorence, Pa		25
116	Chisholm, Minn.		25
117	New York, N. Y.		50
120	Spangler, Pa.	4	75
121	Trenton, N. J.	16	87
123	Scranton, Pa.	7	00
126	Beaverdale, Pa.		75
127	Buffalo, N. Y		25
128	Lorain, O.	1	00
129	Sykesville, Pa.	3	50
130	Pittsburg, Pa.	1	00
132	McKeesport, Pa.		—
133	Newark' N. J.		—
135	Smoke Run, Pa.		75
136	Carnegie, Pa.	1	25
140	Youngstown, O.	1	00
142	Elizabeth, N. J.	1	75
144	New York, N. Y.	5	75
147	Allentown, Pa.	2	25
148	California, Pa.		75
157	Donora, Pa.	3	00
169	Scranton, Pa.		—
178	Manchester, N.Y.		75
182	Dixonville, Pa.		25
188	Ginter, Pa.	1	00
197	Swoyers, Pa.	1	75
201	Whippany, N. Y.		50
208	Kingston, Pa.		50
213	Bayonne, N. J.		65
222	MahanoyCity Pa	4	35
127	Derry, Pa.	3	85
229	Scranton, Pa.	2	85
233	Passaic, N. J.	1	15
240	Portage, Pa.		—
244	Bellefonte, Pa.	1	50
246	Crompton, R. D.		25

Разом 360.15

Зіставленє:

Прихід за Листопад есть	360.15
Готівка з кінцем місяця	
Жовтня остала.....	5.987.87
Разом прихід есть	$6,348.02
Розхід за Листопад єсть:	
Платня Урядників	10.00
Готівка з кінцем Листопада с р. остає.....	$6,338.02

Дм. Капітула, предс.
А. Шаршонь, касїр.
С. Ядловский, фін. секр.

Руський лїкар зі старого краю

ДР. М ВИСОЦКИЙ

Спеціяліст в мужеських, жіночих і дїточих недугах.

Години урядові: 8—9 рано, 1—2 по пол., 6—8 з веч.

ГОВОРИТЬ ПО РУСЬКИ!

Office 142 Ferry Str., NEWARK, N. J.

Папері листові

Накладом „СВОБОДИ“ вийшли окрашені гарними вінетами і портретами наших руских геніїв — Продає друкарня „Свободи“ по цїні 50 цнт. за 25 штук.

Продає друкарня „Свободи“ 184 Hudson st., New York.

Россійсько-Американська Лїнія.

Одинока без пересїдання поміж Америкою і Росією.

(Russian-Imperial Mail Steamers.)

ПАРОХОДИ

відплывають з Ню Йорку:

„Естонія“ — 15-го сїчня 1910 о год. 2-ій по пол.

„Літуанія“ — 9-то лютого 1910 о год. 2 ій по пол.

Цїни шифарт:

До Роттердаму.	*До Лівавй.*
$31.00 — III кляса	— $38.00
$33.00 III уліпшена кл.	$40.00
$43.00 — II кляса B	— $50,00
$50.00 — II кляса A	— $60.00

З Лібави:

II кляса A $57.50 — II кляса B — $52.50 III кляса $38.50.

Кромі того пасажири III-ою клясою платять $4.00 як таксу жадану американським правительством. 2—5

A. E. Johnson & Co.,

Gen. Pass. Agents,

27 Broadway, New York.

МЕТАЛЕВІ ОБЦАСИ І ЗАЙЦЯТКИ

Зроблені з сталї

Для майнерів, маленярів, фармерів і всїх, що роблять при тяжкій роботї.

Піддержують стопу. Зроблять ваші черевики як нові. Легкі до прикріпленя. Швець вам їх наложить. Купите їх у вашого продавця чоботів. Суть лекші від шкіри, і ніколи не зницають ся.

Пишіть по цїник.

UNITED SHOE MACHINERY CO.
BOSTON, MASS.

DR. RICHTER'S "PAIN-EXPELLER"

Одною фляшною Pain-Expeller-a можете прогнати демона болїзни.

Се средство до втирання не має рівного собі. Нїчо не дає так скорої полекшї і сталої помочи в усїх ревматичних недугах, невральгїї, вивихненях і д.

По всїх другсторах по цїні: 25 і 50 цнт.

F. AD. RICHTER & Co.
215 Pearl St. New York.

Позір на охорону марки: „Котвиця“!

Digitized by SVOBODA-NEWS.COM

Думайте! Читайте!
Вже вийшов з друку
Календар-Провідник
на рік 1910
після нового стилю
Ціна в гарній оправі 35 цнт.
Аґентам і книгарням опуст.
Замовляйте завчасу!
Eugene Hwozdyk
705 Mint Alley.
S. S. Pittsburg, Pa.

ВИРОБИ БРАЦКІ
машлі, шапки, відзнаки, хоругви, уніформи.

Цінник і пробки висилає даром

Можете писати до нас по руски, словеньски або польски.

R. H. MORGAN
13 N. MAIN ST.
SHENANDOAH, PA.

Одинокий руский адвокат і нотар на цілу Америку
Доктор прав
ЮЛІЯН ЧУПКА
Конзулярний комісар.
Полагоджує всї справи в Галичині. Процеса спадкові і ґрунтові. Відбере гроші від довжників. Справи військові. Споряджує контракти, повномочія і всї инші документи. Перепроваджує інтабуляції і всї вписи гіпотечні. 2—
3 N. Main Str. WILKES-BARRE, PA
Адрес почтовий: JULIAN CZUPKA, LL. D
P. O. Box 372. WILKES-BARRE, PA.

COPENHAGEN SNUFF
ҐВАРАНЦІЯ ПРОДАЖИ, ҐАТУНКУ І ЧИСТОТИ

Обовязуємось виміняти, если костумер оплатить кошта пересилки (після скалї наших цїн), сей пакет Copenhagen Snuff на иньшу табаку нашого виробу в кождім часї перед упливом ограниченого на нїм часу і з застереженєм, що сей пакет не був ушкоджений, по висилцї його з нашої фабрики.

Лишень повні пакети приймемо до виміни; ми мусимо бути повідомлені і мусимо дати уповажненє на зворот товару перед його висилкою до нас.

Copenhagen Snuff є зроблена з найлїпшого, старого, ядерного і запашного листя тютюнового, до котрого додані суть лиш такі домішки, котрі суть складовими частями натурального листя тютюну і з найлучше запашних соків. Препарація табаки задержує в нїй всї добрі части а усуває гіркість і квас з тютюнового листя.

COPENHAGEN SNUFF є найлучшою сьвітовою табакою до носа і до жутя.

American Snuff Company

Повисша ґваранція находить ся в кождій пачцї Copenhagen Snuff.

Фабрикація табаки є умістною препарацією тютюну для ужитку людий. Препарація тютюну має такий самий вплив як варенє на страву або ферментованє на вино. Copenhagen Snuff є головно уживана як тютюн до жутя. Позаяк вона є з дрібних верен чистого тютюну, тому є сильнїйшою, а уживанє її є о много практичнїйше, бо вона держить ся довше.

Єсли нема такої табаки в склепах в Вашій околицї, то ми вишлемо її по звичайній цїнї, за попередною оплатою, до якої небудь місцевости Сполучених Держав і доставимо кождий бажаний ґатунок копенгаґської 5-центової табаки.

AMERICAN SNUFF COMPANY, *Dept. S.*, 111 Fifth Avenue, New York, N. Y.

Русини Пітсбурґа!

ЧИ ВИ ЗНАЄТЕ,
ЩО ГРОШІ — ТО СИЛА?

Старайтесь пізнати та почніть складати свої ощадности в стейтовім Банку на розї ул. Carson-а і 14-ої. Сей банк є одним з найстарших і найпевнїйших банків, що цїлковито забезпечує Ваші ощадности. У нас складають ся гроші церковні, братські, сирітські і ин. Кождий, що має у нас гроші, отримує на бажанє звіт стейтових контрольорів.

Продаємо **корабельні карти** на найлїпші лїнії, а **гроші** до краю висилаємо по почтовім курсї

German Savings and Deposit Bank
Cor. 14th & Carson St.,
South Side, **Pittsburg, Pa.**
Й. Е. Рот, през. А. П. Міллер, кас.
Ол. Бучак, ур. банк.

Руска Аґенція Корабельна і Пересилка Грошей

з кавцією 15.000 долярів і під контролею Стейту Ню Йорк.

184 Hudson Str., New York, N. Y.

Ся Контора залагоджує слїдуючі справи:

Пересилає Гроші до всїх країв по цїнах можливо найтанших і як найскорше.
Продає Шифкарти на ріжні лїнії корабельні до старого краю і з краю до Америки по найтанших цїнах.
Виробляє повновласти, контракти купна і продажи заосмотрені підписом конзуля; перепроваджує всякі инші справи зі судами і старокраєвими властями.
Полагоджує справи військові, як увільненє від асентирунку, військової контролї, увільненє від вправ і т. п.
Міняє гроші — старокраєві на американьскі і американьскі на краєві після біжучого курсу.

Адреса:
Ruthenian Exchange Co.
184 Hudson Str., New York, N. Y.

ПЕРША АМЕРИКАНСЬКА „РИЗНИЦЯ“
під покровом сьв. Арх. Михаїла.
„RYZNYCIA“, 114 Chestnut Street, SHENANDOAH, PA.

Має склад і виріб річей церковних як:

Фелони чорні від .....$30—65.00
Ризи сьвітлі від..... $35, 40, 55, 60, 80 і висше
Стихарі від..... $6.00 „
Ручники, илитони, хоругви з образами від $30.00 і в.
Чаші від..... $20, 35, 40, 50 і висше
Лїхтарі, Служебники, Евангелія від $20, 45, 55, 60 і 80.00 дол.
Цьвіти на престол і до сьвічок по ріжній цїнї.
Приймає ся замовленя на нові річи як також і до направи старі ризи.

Сьвітло церковне:

СЬВІЧКИ ВОСКОВІ (декоровані) з образками по 26 цнт. за фунт, 1 на фунт, 2 на ф., 3 на ф., 4 на ф., 6 на ф., 8 на ф. і 14 на фунт.
Сьвічки воскові ручно декоровані 50 цнт. за фунт, 2 на ф., 4 на ф., 6 на ф. і 8 на фунт.
Тройцї ручно декоровані по 4.50 дол. | Угля до кадильницї . . . . . 28 цнт.
Пачка (120) запалячів . . . 24 цнт. | Олива ґальон . . . . . 1.10 дол.
Сьвічки воскові до надставлюваня 3 на фунт 22 цт.
„ „ 4 на ф. і 6 на фунт..... 22 „
Офірки воскові 16 на ф. і 18 на фунт ..... 22 „
Сьвічки стеаринові..... 16 „
„ „ 4 на ф., кручені 4 на ф., 6 на ф. і 1 на фунт.
Сьвічки на престол (extra) 37 цт. за фунт, воскові жовті 1 на ф. і 6 на фунт 30 цнт.
Кадило 50 і 55 цнт. за фунт.

АРТИСТ РІЗБЯР
Евгеній Василенко
виконує усякі роботи
входячі в обсяг церковної штуки, як: 21-
ІКОНОСТАСИ
ВІВТАРІ
ПРЕСТОЛИ
БАЛЬДАХИНИ і т. д.
Золотить і малює ікони.
Усї роботи виконує добросовісно.
EUGENY VASYLENKO
337 W. Center St., Shenandoah, Pa.

ПОЗІР! ПОЗІР!
Найкориснїйша і найбезпечнїйша льокація капіталів
в Товаристві торговельно-промисловім
„Сокільский Базар“ у Львові від вкладок щадіть. **5%**
Від удїлів 6%. Можна мати більше число удїлів.

Позір! **Найлїпші товари продає Товариство „СОКІЛСЬКИЙ БАЗАР“ у ЛЬВОВІ.**

Сьвяточні картки серія 10 штук — штука 16 цт.
Картки з вишивками, українські красавицї, Соколи по 12 ц.
„ Січинського, Шевченка, Хмельницького, Мазепи по 6 цт., Календарик на 1910 — 20 цт. Портрети Шевченка, Хмельницького, Мазепи в ріжних цїнах.
Вишивані сорочки від 12 - 18 К. вишив. краватки по 4 К. Гуцульські фартухи від 4—16 К. Козацькі шапки по 5 К. Киптарики від 8 К. Ґердани до годинника від 2—6 К. Пацьоркові пояси від 10—60 К Килими по 20 К За шпильки з соколом по 50 з гербом брошки, спинки по 50 цт
Для відпродуючих рабат. Гроші висилати на перед.

„ДУШПАСТИР“
се прекрасна, щиро-руська церковно-народна ґазета.

Виходить в Філядельфії кождого місяця, подає гарні науки духовні і відомости зі сьвіта. В „Душпастир-и“ друкують ся важні для всїх оголошеня гр. кат. канцелярії Епископської. Не брак там і жартів веселих та сьмішних, і красних образків. „Душпастир“ всїм подобає ся — всї его хвалять.

Коштує на цїлий рік так тут в Америцї як і до старого краю всего лиш **$1.20.**

Читайте, що пишуть за „Душпастир“:

Canora, Sask., Canada, Март 29, 1909.

Всечесна Редакціє Душпастиря! — ...Признаю Вам щиру правду, що нїяка часопись так не вдоволила мене, як ся наша, дорога часопись „Душпастир“... Ся часопись то єсть так, якби в дуже сильну посуху, легкий, маннистий дощ... Нехай засіяє благодать Божа над сим початком так гарного і сьвятого дїла! — З поважанєм Олекса Хабун.

Подібні похвальні листи приходять до Редакції „Душпастиря“, майже що дня. Тож замовляйте „Душпастира“ чим-скорше для себе і для Ваших свояків і знакомих тутки і в краю.

„Душпастир“ повинен бути в кождій руській хатї.

Гроші на „Душпастир“ треба посилати (найлїпше почтовим моней-ордером) на імя:
Rev. J. Boyarchuk, 821 N. Franklin St., Philadelphia, Pa.

Одинока взірцево уряджена
ДРУКАРНЯ „СВОБОДИ“
затрудняє добре вишколений друкарський персональ, посїдає найновійші машини, як тоже ріжнородні гарні черенки і прикраси.
Виконує
всякі друкарські роботи
точно, гарно і по низьких цїнах.
Впов. Родимцї, як тоже Відділи і члени Р. Н. Союза повинні з всякими друкарськими роботами удавати ся лише до своєї друкарнї „Свободи.“ — Адрес:
184 Hudson Street, New York, N. Y.

ДЛЯ УЖИВАЮЧИХ ТЮТЮН
ПОМОЖІТЬ НАМ РОЗПРОСТРАНЯТИ НАШ ТЮТЮН ПОМІЖ ВАШИМИ ЗНАКОМИМИ, А ДАМО ВАМ ОТСЕЙ ФОНОҐАРФ ДАРОМ.

Се не є жадна лялька, дурничка, яку часто дають другі заведеня або надгороду, противно, се є першої кляси говорюча машина фоноґраф в кождім взглядї.

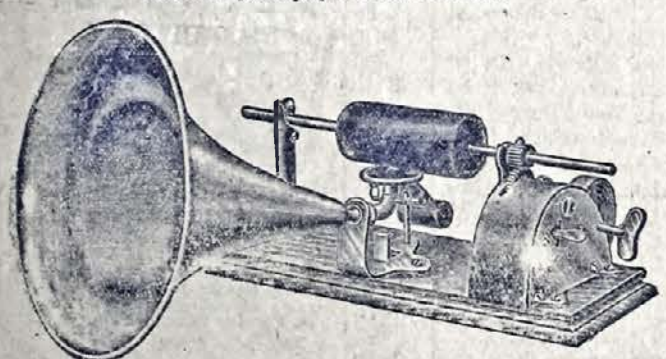

В кождий час, коли бажаєте, можете мати безплатний концерт в своїй хатї і се не концерт одного інструменту або одного голосу, але концерт банди і орхестрової музики, сьпівів, які чулисьте в старім краю, одним словом — всьо, що любите. Запитайте Вашого купця за **„KING“ TALKING MACHINE**, а він Вам скаже, що она коштує 15.00 дол.

Ми хочемо Вашої помочи в розпространеню нашого доброго вибору тютюну до циґаретків і файки. Ми пішлемо Вам кождого рода по троха: Австрійського, Боснянського, Герцеґовинського, Турецького і Росийського **вартости 6.00 дол.** Ви можете легонько розпродати його між вашими знакомими, позаяк се найлїпший тютюн в сьвітї. 50—3

Тютюн, до якого всї зникли в Европі і який вони люблять.

По одержаню нашого тютюну запропонуйте його своїм знакомим, если знайдете його за відповідний. Дайте їм наше імя і адресу і сею дорогою поможете розпространяти нашу компанію. За сю поміч дамо Вам за дармо наш **„KING“ PHONOGRAPH**. Се є правдоподібно тілько одна спосібність, яку коли можете мати, дістати першої кляси говорючу машину без одного цента.

За тютюн рахуємо Вам 6.00 дол. Пришлїть наперед 50 цнт. марками, а ми вишлемо Вам до найблизшого Вам експрес офісу тютюн і фоноґраф; з'еґзамінуйте все, нїм заплатите, а если знайдете все задоволяюче, заплатіть на експресї 6.50 дол., а тютюн і фоноґраф буде Ваш.

Гроші звертає ся будь котрому невдоволеному костумерови. — УВАГА: Ся оферта буде тільки так довго, доки не заадвертайзуємо добре наш тютюн, задля того радимо Вам не відтягатись з ордерами, если хочете мати наш „даремний фоноґраф“. Адреса: 50

EUROPEAN TOBACCO CO.,
33 Leonard Str., Dep't 52, New York City.

ДАРОМ!

Вишлемо кождому на пробу новий лїк, хто йно його буде потребувати. Мужчини зломані на здоровлю і торплячі на всїлякі венеричні недуги, страту памяти, ревматизм, нервозність, утробу, піхур можуть пробувати сї лїки даром на наш кошт. Сї лїки суть спеціяльно споряджені для хорих мужчин та жінок на всякі полові недуги, нервозність, брак енерґії, довіря в себе, байдужність, злі навички, хронїчні недуги, встидливість і т. д. Сї лїки додадуть Вам ваги тїла, черствости, здоровля, зроблять Вас сильними, веселими, о погіднім умі. Се не робить ріжницї, що Ви вже щось уживали; спробуйте ще раз і то **безплатно**, бо ми хочемо Вам помочи як добрий Самарянин і друг. Наш лїк є царем поміж всїма лїками. Пишіть днесь, а дістанете даром пачку лїків і книжочку про нову методу лїченя. Адресуйте так: -2

Samaritan Supply Co.
D. 207 North Detroit, Mich.

Оден з найбільших броварів в Америцї.

Варить пиво на краєвий спосіб. без всяких примішок.

Хто лиш раз покоштує сего пива, то иншого вже не буде пити.

Голова від него нїколи не болить, бо єсть здорове і поживне.

Не треба его зрештою хвалити, бо добре само за себе говорить.

E. ROBINSON'S SONS,
Lager Beer Brewery,
435 to 455 N. 7-th Str., Scranton, Pa.

Telephone calls:
General Office 2333, Night Call 4854.